აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის

კ ა ნ ო ნ ი

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესახებ

თავი I
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის მაჩვენებლები

მუხლი 1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ბალანსი

1. განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ბალანსი თანდართული რედაქციით:

(ათასი ლარი)

დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
შემოსავლები	202 441.5	248 797.7	240 182.6
გადასახადები	185 370.9	222 876.4	225 000.0
გრანტები	500.0	0.0	0.0
სხვა შემოსავლები	16 570.6	25 921.3	15 182.6
ხარჯები	143 320.9	189 353.1	196 247.2
შრომის ანაზღაურება	38 176.0	35 385.3	37 252.6
საქონელი და მომსახურება	25 439.0	33 643.1	40 724.7
პროცენტი	308.0	341.6	356.9
სუბსიდიები	3 224.0	3 529.1	4 014.8
გრანტები (გაცემული)	49 125.5	87 382.4	82 695.7
სოციალური უზრუნველყოფა	9 002.3	9 906.8	10 503.3
სხვა ხარჯები	18 046.1	19 164.7	20 699.2
საოპერაციო სალდო	59 120.6	59 444.6	43 935.4
არაფინანსური აქტივების ცვლილება	19 040.2	28 788.3	75 712.1
ზრდა (შეძენა)	36 830.6	61 974.1	103 195.9
კლება (გაყიდვა)	17 790.4	33 185.8	27 483.8
მთლიანი სალდო	40 080.4	30 656.4	-31 776.8
ფინანსური აქტივების ცვლილება	38 541.2	29 307.5	-33 837.5
ზრდა	39 230.4	38 033.8	74 017.6
ვალუტა, დეპოზიტები	34 830.4	0.0	0.0
აქციები და სხვა კაპიტალი	4 400.0	38 033.8	74 017.6
კლება	689.2	8 726.3	107 855.1

ვალუტა, დეპოზიტები	0.0	5 621.3	107 855.1
აქციები და სხვა კაპიტალი	689.2	3 105.0	0.0
ვალდებულებების ცვლილება	-1 539.1	-1 348.8	-2 060.7
კლება	1 539.1	1 348.8	2 060.7
სესხები	1 539.1	1 348.8	2 060.7
ბალანსი	0.0	0.0	0.0

2. განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება თანდართული რედაქციით:

(ათასი ლარი)

დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
შემოსულობები	220 921.0	285 088.5	267 666.4
შემოსავლები	202 441.5	248 797.7	240 182.6
არაფინანსური აქტივების კლება	17 790.4	33 185.8	27 483.8
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	689.2	3 105.0	0.0
ვალდებულებების ზრდა	0.0	0.0	0.0
გადასახდელები	186 090.6	290 709.8	375 521.5
ხარჯები	143 320.9	189 353.1	196 247.2
არაფინანსური აქტივების ზრდა	36 830.6	61 974.1	103 195.9
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	4 400.0	38 033.8	74 017.6
ვალდებულებების კლება	1 539.1	1 348.8	2 060.7
ნაშთის ცვლილება	34 830.4	-5 621.3	-107 855.1

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -უ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

თავი II
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლები

მუხლი 2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლები

განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შემოსავლები 240182.6 ათასი ლარის ოდენობით:

(ათასი ლარი)

დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
შემოსავლები	202 441.5	248 797.7	240 182.6
გადასახადები	185 370.9	222 876.4	225 000.0
გრანტები	500.0	0.0	0.0

	სხვა შემოსავლები	16 570.6	25 921.3	15 182.6

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -უ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

მუხლი 3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახადები

განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გადასახადები 225000.0 ათასი ლარის ოდენობით:

(ათასი ლარი)

კოდი	დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
11	გადასახადები	185 370.9	222 876.4	225 000.0
111	გადასახადები შემოსავალზე, მოგებაზე და კაპიტალის ღირებულების ნაზრდზე	185 370.9	222 876.4	225 000.0
1111	ფიზიკური პირებიდან	185 370.9	222 876.4	225 000.0
11111	საშემოსავლო გადასახადი	185 370.9	222 876.4	225 000.0

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -უ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

მუხლი 4. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის გრანტები

(ათასი ლარი)

კოდი	დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
13	გრანტები	500.0	0.0	0.0
133	სახელმწიფო მმართველობის სხვადასხვა დონის ორგანიზაციებიდან მიღებული გრანტები	500.0	0.0	0.0
1331	მიმდინარე დანიშნულების გრანტები	500.0	0.0	0.0

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -უ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

მუხლი 5. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები

განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები 15182.6 ათასი ლარის ოდენობით:

(ათასი ლარი)

კოდი	დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
14	სხვა შემოსავლები	16 570.6	25 921.3	15 182.6
141	შემოსავლები საკუთრებიდან	14 580.6	23 689.5	14 427.5
1411	პროცენტები	11 383.4	17 865.4	10 000.0
14115	დეპოზიტებზე და ანგარიშებზე დარიცხული პროცენტები	11 383.4	17 865.4	10 000.0
1412	დივიდენდები	1 605.0	3 223.0	3 500.0

14121	სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით მოქმედი საწარმოების მოგებიდან მიღებული დივიდენდები	1 605.0	3 223.0	3 500.0
1415	რენტა	1 592.2	2 601.2	927.5
14153	მოსაკრებელი ნადირობის ნებართვაზე	0.3	0.1	
14154	შემოსავალი მიწის იჯარიდან და მართვაში (უზურფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან	219.3	278.2	227.5
14155	სარგებლობის ლიცენზიის გაცემის საფასურით მიღებული შემოსავლები	1 372.7	2 323.0	700.0
142	საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია	672.0	675.4	422.5
1422	ადმინისტრაციული მოსაკრებლები და გადასახდელები	34.0	28.1	0.0
14222	სალიცენზიო მოსაკრებლები	33.4	26.6	
14223	სანებართვო მოსაკრებლები	0.5	1.4	
14229	საჯარო ინფორმაციის ასლის გადაღების მოსაკრებელი	0.1	0.1	
1423	არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურება	638.0	647.2	422.5
14232	შემოსავლები მომსახურების გაწევიდან	638.0	647.2	422.5
1423209	შემოსავალი სხვა არაკლასიფიცირებული მომსახურების გაწევიდან	638.0	647.2	422.5
143	სანქციები (ჯარიმები და საურავები)	114.3	128.0	100.0
145	შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები	1 203.6	1 428.5	232.6
1459	სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები	1 203.6	1 428.5	232.6

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -ვ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

თავი III
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯები, არაფინანსური აქტივები და მათი ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

მუხლი 6. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯები

განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯები 196 247.2 ათასი ლარის ოდენობით:

(ათასი ლარი)

დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
ხარჯები	143,320.9	189,353.1	196,247.2
შრომის ანაზღაურება	38,176.0	35,385.3	37,252.6
საქონელი და მომსახურება	25,439.0	33,643.1	40,724.7
პროცენტი	308.0	341.6	356.9
სუბსიდიები	3,224.0	3,529.1	4,014.8
გრანტები (გაცემული)	49,125.5	87,382.4	82,695.7

სოციალური უზრუნველყოფა	9,002.3	9,906.8	10,503.3
სხვა ხარჯები	18,046.1	19,164.7	20,699.2

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -უ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

მუხლი 7. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ცვლილება

განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ცვლილება 75 712.1 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის,:

ა) განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ზრდა 103 195.9 ათასი ლარის ოდენობით:

(ათასი ლარი)

კოდი	დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
101	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო	59.4	153.0	50.0
102	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საარჩევნო კომისია	22.1	0.0	0.0
103	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა	30,456.6	37,842.7	50,637.4
104	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო	3,386.2	16,375.7	37,566.0
105	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო	1,157.6	2,417.2	8,871.0
106	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	565.1	795.7	222.6
107	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	1,183.6	4,389.8	5,848.9
109	საერთო დანიშნულების რესპუბლიკური გადასახდელები	0.0	0.0	0.0
სულ		36,830.6	61,974.1	103,195.9

ბ) განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების კლება 27 483.8 ათასი ლარის ოდენობით:

(ათასი ლარი)

კოდი	დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
31	არაფინანსური აქტივები	17,790.4	33,185.8	27,483.8
311	ძირითადი აქტივები	1,895.6	7,488.6	9,500.0
312	მატერიალური მარაგები	746.2	180.3	283.8
314	არაწარმოებლური აქტივები	15,148.6	25,516.9	17,700.0

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -უ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

მუხლი 8. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდა ფუნქციონალურ ჭრილში 299 443.2 ათასი ლარის ოდენობით:

(ათასი ლარი)

კოდი	დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
701	საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება	64,165.4	96,226.6	96,520.5
7011	აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა, ფინანსური და ფისკალური საქმიანობა, საგარეო ურთიერთობები	13,296.5	12,436.2	20,303.0
70111	აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა	9,001.4	7,668.6	8,543.5
70112	ფინანსური და ფისკალური საქმიანობა	4,285.6	4,754.0	11,744.6
70113	საგარეო ურთიერთობები	9.5	13.6	15.0
7013	საერთო დანიშნულების მომსახურება	2,039.0	1,976.3	2,271.6
7016	ვალთან დაკავშირებული ოპერაციები	308.1	341.6	356.9
7017	საერთო დანიშნულების ფულადი ნაკადები მთავრობის სხვადასხვა დონეებს შორის	45,271.2	80,846.4	72,952.4
7018	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურებაში	3,250.5	626.2	636.6
704	ეკონომიკური საქმიანობა	54 135.9	86 121.8	122 721.7
7042	სოფლის მეურნეობა, სატყეო მეურნეობა, მეთევზეობა და მონადირეობა	8 756.7	13 431.1	16 114.7
70421	სოფლის მეურნეობის სექტორის მართვასთან, ვეტერინარული, მცენარეთა დაავადებების საწინააღმდეგო და სხვა მომსახურება	5,285.3	10,494.9	12,735.1
70422	სატყეო მეურნეობა	3,471.5	2,936.2	3,379.6
7045	ტრანსპორტი	36 542.1	60 733.4	91 531.9
70451	საავტომობილო ტრანსპორტი	36,542.1	53,491.9	72,351.0
70455	მილსადენი და სხვა სახის სატრანსპორტო საშუალებები		7,241.5	19,180.9
7047	ეკონომიკის სხვა დარგები	8 111.6	7 898.9	9 914.8
70473	ტურიზმი	5,394.5	7,266.2	9,764.8
70474	მრავალმიზნობრივი განვითარების პროექტები	2,717.1	632.7	150.0
7049	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა ეკონომიკურ სფეროში	725.4	4 058.4	5 160.3
705	გარემოს დაცვა	1 141.4	1 278.0	1 240.0
7053	გარემოს დაბინძურების წინააღმდეგ ბრძოლა	43.5	43.5	54.6
7056	სხვა არაკლასიფიცირებული ხარჯები გარემოს დაცვის სფეროში	1,097.9	1,234.5	1,185.4
706	საბინაო-კომუნალური მეურნეობა	1 715.2	0.0	0.0

7061	ბინათმშენებლობა	1 715.2	0.0	0.0
707	ჯანმრთელობის დაცვა	10 628.7	12 217.8	12 156.5
7072	ამბულატორიული მომსახურება	2,329.1	1,704.1	2,175.8
7073	საავადმყოფოების მომსახურება	4,482.2	6,337.6	6,050.0
7074	საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურება	1,273.2	1,100.2	1,128.2
7076	სხვა არაკლასიფიცირებული ხარჯები ჯანმრთელობის დაცვის სფეროში	2,544.2	3,076.0	2,802.5
708	დასვენება, კულტურა და რელიგია	23 627.3	27 578.6	34 288.4
7081	მომსახურება დასვენებისა და სპორტის სფეროში	9 178.1	11 842.1	16 683.3
7082	მომსახურება კულტურის სფეროში	10,166.2	13,097.2	13,806.5
7083	ტელე-რადიო მაუწყებლობა და საგამომცემლო საქმიანობა	223.4	217.2	223.8
7086	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა დასვენების, კულტურისა და რელიგიის სფეროში	4,059.6	2,422.0	3,574.8
709	განათლება	20 944.0	23 935.1	27 843.9
7092	ზოგადი განათლება	1,138.5	969.2	987.5
7094	უმაღლესი განათლება	3,470.1	6,180.0	8,454.0
7098	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა განათლების სფეროში	16,335.4	16,786.0	18,402.5
710	სოციალური დაცვა	3 793.6	3 969.3	4 672.1
7101	ავადმყოფთა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური დაცვა	189.0	184.5	357.7
7102	ხანდაზმულთა სოციალური დაცვა	42.0	36.0	40.0
7106	საცხოვრებლით უზრუნველყოფა	2,525.1	3,016.7	3,604.8
7109	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა სოციალური დაცვის სფეროში	1,037.5	732.0	669.6
სულ		180 151.5	251 327.2	299 443.2

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -ვ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

თავი IV
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის მთლიანი სალდო, ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ცვლილება

მუხლი 9. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის მთლიანი სალდო

განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (-31 776.8) ათასი ლარის ოდენობით.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -ვ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

მუხლი 10. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების ცვლილება

განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების ცვლილება (-33 837.5) ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის,:

1. განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების ზრდა 74 017.6 ათასი ლარის ოდენობით:

(ათასი ლარი)

დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
ფინანსური აქტივების ცვლილება	39 230.4	38 033.8	74 017.6
ზრდა	39 230.4	38 033.8	74 017.6
ვალუტა, დეპოზიტები	34 830.4	0.0	0.0
აქციები და სხვა კაპიტალი	4 400.0	38 033.8	74 017.6

2. განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების კლება 107855.1 ათასი ლარის ოდენობით:

(ათასი ლარი)

დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
ფინანსური აქტივების ცვლილება	689.2	8 726.3	107 855.1
კლება	689.2	8 726.3	107 855.1
ვალუტა, დეპოზიტები	0.0	5 621.3	107 855.1
აქციები და სხვა კაპიტალი	689.2	3 105.0	0.0

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -ვ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

მუხლი 11. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ვალდებულებების ცვლილება
განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ვალდებულებების ცვლილება (-2060.7) ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის,:
განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ვალდებულებათა კლება 2060.7 ათასი ლარის ოდენობით:

(ათასი ლარი)

დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
ვალდებულებების ცვლილება	-1 539.1	-1 348.8	-2 060.7
კლება	1 539.1	1 348.8	2 060.7
სესხები	1 220.7	1 288.5	2 060.7
სხვა კრედიტორული დავალიანებები	318.5	60.3	0.0

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -ვ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

თავი V
ბიუჯეტის პრიორიტეტები და პროგრამები

მუხლი 12. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის პრიორიტეტები და პროგრამები
განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის პრიორიტეტები და პროგრამები (ქვეპროგრამები) შემდეგი რედაქციით:

1. წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების განხორციელება

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისათვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ძლიერი წარმომადგენლობითი ორგანოს გამართული ფუნქციონირება, ვინაიდან იგი არის რეგიონის პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების განმსაზღვრელი, საკანონმდებლო და მაკონტროლებელი ფუნქციების მქონე

ხელისუფლების შტო.

1.1. საკანონმდებლო საქმიანობა

კომპეტენციის ფარგლებში საკანონმდებლო საქმიანობის განხორციელება, კონტროლი აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქმიანობაზე;
საქართველოსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონმდებლობით განსაზღვრული სხვა უფლებამოსილებების განხორციელება.

2. საარჩევნო გარემოს განვითარება

აჭარის ავტონომიური რეპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების, კონსტიტუციითა და საარჩევნო კანონმდებლობით დადგენილი წესით ვადებში დაგეგმვა და გამართვა. არჩევნების სამართლებრივი, ორგანიზაციული, ფინანსური და ტექნიკური უზრუნველყოფა. საარჩევნო კამპანიის წარმართვა დემოკრატიული და თავისუფალი არჩევნების ჩატარების მიზნით.

2.1. საარჩევნო სისტემის დახვეწა და გაუმჯობესება

საარჩევნო კანონმდებლობის გაუმჯობესების, მასში თანამედროვე მოთხოვნების გათვალისწინების, საარჩევნო ადმინისტრაციის ფუნქციონირებისა და საარჩევნო პროცესის მუდმივი სრულყოფის მიზნით რეკომენდაციების შემუშავება;
საარჩევნო ინსტიტუციის, სამოქალაქო განათლების ხელშეწყობა და საარჩევნო რეფორმების ხელშეწყობა. საარჩევნო ადმინისტრაციის მუშაობის ეფექტურობა, ამომრჩეველთა საარჩევნო უფლებების დაცვა და უზრუნველყოფა, დემოკრატიული და სამართლიანი არჩევნების გამართვა;
ადგილობრივ და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან მჭიდრო თანამშრომლობა, მოქალაქეთა საარჩევნო უფლებების უზრუნველყოფა და რეალიზაცია არჩევნების მომზადებასა და ჩატარებასთან დაკავშირებული ურთიერთობების დარეგულირება.

3. აღმასრულებელი ხელისუფლების უფლებამოსილების განხორციელების ხელშეწყობა

რეგიონის ინსტიტუციური განვითარებისათვის მნიშვნელოვანია აღმასრულებელი ორგანოს გამართული ფუნქციონირება.

3.1. მთავრობის უფლებამოსილების განხორციელების ხელშეწყობა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში აღმასრულებელი ხელისუფლების განხორციელების პირობების შექმნა;
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებათა საქმიანობის კოორდინაციისა და კონტროლის განხორციელება;
მთავრობის საქმიანობის ორგანიზაციული, სამართლებრივი და ინფორმაციულ-ანალიტიკური უზრუნველყოფა;
მთავრობის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულების კონტროლის განხორციელება. მთავრობის თავმჯდომარის თანამშრომლობის ხელშეწყობა სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებებთან.

4. რეგიონის ფინანსური რესურსების მართვა და საინვესტიციო გარემოს ხელშეწყობა

ეფექტიანი და გამჭვირვალე საბიუჯეტო პროცესის ჩამოყალიბება, რომელიც უზრუნველყოფს საჯარო ფინანსების მოქნილ მართვას, სექტორში გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების სისტემის ჩამოყალიბებას, აგრეთვე სახელმწიფო სახსრების ეკონომიურ და ეფექტიანად ხარჯვაზე მონიტორინგს. ელექტრონული ხაზინის ძირითადი ექსპლუატაცია. რეგიონში ხელსაყრელი ეკონომიკური გარემოს შექმნისა და მდგრადი ეკონომიკური განვითარების მიზნით წინადადებების შემუშავება. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონების გამჭვირვალედ და ეფექტიანად მართვა, მისი სრულყოფილად აღრიცხვა, მოვლა-პატრონობა და პრივატიზაცია. რეგიონის სივრცითი, ქალაქთმშენებლობითი და დაგეგმარების პროექტების შედგენა. დამწყები და განვითარებადი ბიზნესის ხელშეწყობა. ბიზნესინტერესების დაცვა და ექსპორტის ხელშეწყობა. საფრთხის შემცველი ობიექტების მონიტორინგი და მართვა. ინფორმაციული ტექნოლოგიების მომსახურება და მიწოდება.

4.1. ფინანსების, ეკონომიკური პოლიტიკისა და ქონების სფეროს პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საფინანსო სისტემის მართვა და საფინანსო-საბიუჯეტო პოლიტიკის რეგულირება;
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით გათვალისწინებული ღონისძიებების შეუფერხებელი დაფინანსების უზრუნველყოფა;
რეგიონის სოციალურ-ეკონომიკური კეთილდღეობის გაზრდის მიზნით ეკონომიკური პოლიტიკის ეფექტიანად შემუშავება და წარმართვა;
ავტონომიურ რესპუბლიკაში სამშენებლო საქმიანობის პოლიტიკის განხორციელება; სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმარების დოკუმენტების შემუშავების პროცესის წარმართვა.

4.2. რეგიონში ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა

რეგიონის საინვესტიციო-საპრივატიზაციო პროცესის სრულყოფა;
აჭარის რეგიონისა და მისი საინვესტიციო პოტენციალის პრომოუშენი;

ეკონომიკური ობსერვატორიის მიერ ეკონომიკური კვლევების ჩატარება და ანგარიშების მომზადება;
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მდებარე სახელმწიფო და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებული ქონების ეფექტურად მართვა და განკარგვა.

4.2.1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული სახელმწიფო ქონების მართვა

შენობა-ნაგებობების, მიწის ნაკვეთების (სასოფლო-სამეურნეო და არასასოფლო-სამეურნეო) და ხაზობრივი ნაგებობების აგეგმვის საველე და კამერალური სამუშაოების შეძენა; ელექტრონული აუქციონების განცხადების განთავსებისა და ვაჭრობის პროცესის უზრუნველყოფის მომსახურების შეძენა; აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის და სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონების მოვლა-შენახვასთან დაკავშირებული მომსახურება; აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონებების დაცვის მიზნით დარაჯების (ყარაულების) დროებით სამუშაოზე აყვანა; აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებული უძრავი ქონებების სხვადასხვა ორგანიზაციებისგან დაცვითი მომსახურების სახელმწიფო შესყიდვა; სახელმწიფო ქონებისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონების საბაზრო ღირებულებისა და საიჯარო ღირებულების დადგენა; საავტომობილო გზის „ჭოროხის გზა“ (მახოს ხიდი-გონიოს ხიდი) განთავსების ზოლში მოხვედრილი კერძო საკუთრებაში/სარგებლობაში არსებული მიწის ნაკვეთების ან/და შენობა-ნაგებობების ღირებულების დადგენა.

4.2.2. რეგიონის საინვესტიციო პოტენციალის პრომოუშენი

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საინვესტიციო პოტენციალის ცნობადობის გაზრდა;
რეგიონისა და მისი საინვესტიციო პოტენციალის შესახებ საპრომოუშენო მასალების მომზადება. რეგიონის შიგნით და გარეთ საინვესტიციო ღონისძიებების ორგანიზება, მონაწილეობის უზრუნველყოფა და რეგიონის საინვესტიციო პოტენციალის წარდგენა;

4.2.3. ეკონომიკური ობსერვატორია

ეკონომიკური ობსერვატორიის მისიაა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამთავრობო უწყებების საქმიანობის ეფექტიანობის ზრდის ხელშეწყობა მისი ჩართულობით საჯარო პოლიტიკის დაგეგმვის, განხორციელების და შედეგების შეფასების პროცესში;
საჯარო პოლიტიკის დაგეგმვის ეტაპზე ობსერვატორიის როლი განისაზღვრება გადაწყვეტილების მიმღებ პირთათვის თითოეული ეკონომიკური სექტორის განვითარების შემაფერხებელი ფაქტორებისა და აუთვისებელი შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებით, რაც, თავის მხრივ, უზრუნველყოფილი იქნება ჩატარებული ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევების შედეგად. ასევე, მოთხოვნის შესაბამისად, ახალი საბიუჯეტო პროგრამის ინიცირების დროს კონკრეტული პროგრამის საჭიროების კვლევის ჩატარება და რეკომენდაციების მომზადება;
საჯარო პოლიტიკის განხორციელებისა და შედეგების შეფასების პროცესში ობსერვატორიის ჩართულობა ითვალისწინებს მოთხოვნის შესაბამისად, საბიუჯეტო პროგრამების განხორციელების პროცესის მონიტორინგს და შესაბამისი ანგარიშების მომზადებას.

4.3. ქალაქთმშენებლობითი და სივრცითი მოწყობის პროგრამა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული საკურორტო-სარეკრეაციო ადგილების ურბანული განვითარების დაგეგმარება და მთის კურორტებზე საინჟინრო-კომუნალური ინფრასტრუქტურის მოწყობა.
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული საკურორტო-სარეკრეაციო ადგილების ურბანული განვითარების დაგეგმარების დოკუმენტების შედგენა, ტურისტული ინფრასტრუქტურის ხელშეწყობისათვის დასასვენებელი საპიკნიკე ადგილებისა და „ეთნოსოფლის“ მოწყობა, მთის კურორტებზე საინჟინრო-კომუნალური ინფრასტრუქტურის მშენებლობა.

4.4. სახაზინო მომსახურება

ელექტრონული ხაზინის ძირითადი ექსპლუატაცია;
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯვითი ნაწილის აღსრულება, მისი შემოსულობების და გადასახდელების ზუსტი და ოპერატიული აღრიცხვა;
ბიუჯეტის ოპერატიული, ყოველთვიური, ყოველკვარტალური და წლიური ანგარიშების მომზადება.

4.5. დამწყები და განვითარებადი ბიზნესის ხელშეწყობა

ინკუბირებული კომპანიების საქმიანობის ხელშეწყობა-მონიტორინგი და ბიზნესის განვითარებისათვის საჭირო სერვისების და რესურსების მიწოდება.

4.6. ბიზნესინტერესების დაცვა და ექსპორტის ხელშეწყობა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სავაჭრო-სამრეწველო პალატის წევრების ინტერესების დაცვა ადგილობრივ და ცენტრალურ ხელისუფლებაში;
სერვისების დახვეწა, ბიზნესმენებისა და ინვესტორების საქმიანობისათვის ხელშეწყობა;
აჭარის რეგიონის ბიზნესგარემოს გაუმჯობესება.

4.7. საფრთხის შემცველი ობიექტებისათვის მომსახურების მიწოდება და მართვა

საფრთხის შემცველი ობიექტების ტექნიკური დიაგნოსტირების ჩატარება, სამშენებლო მასალებსა და პროდუქციაზე გამოცდების ჩატარება;
ოპერატიული დიაგნოსტირების მონაცემებით საექპლუატაციო-ტექნიკური დოკუმენტაციის ანალიზი;

ობიექტის შემოწმება ურღვევი მეთოდით (ვიზუალურ-გაზომვითი მეთოდი, ძირითადი მეტალისა და შენადუღი ნაკერების დეფექტოსკოპია, სისქემზომი კონტროლი); მასალის მექანიკური თვისებებისა და შემადგენლობის გამორკვევა; სიმტკიცესა და სიმკვრივეზე შემოწმებითი გათვლების შესრულება და გამოცდა დატვირთვით; გამოვლენილი დეფექტების ანალიზი, მათი მიზეზების დადგენა, განსაზღვრული პარამეტრების დაზუსტება. მზა ბეტონის სიმტკიცის განსაზღვრა კუმშვაზე, ბეტონის საკედლე ქვების, ბეტონის ფილების (ტროტუარებისათვის), სიმტკიცის განსაზღვრა კუმშვაზე, არამადნეული მასალების, მოსაპირკეთებელი და საგზაო მასალების ხარისხის შემოწმება; ბეტონის ხარისხის შემოწმება ურღვევი მეთოდით; ბეტონში არმატურის დიამეტრისა და ზადურის განლაგების განსაზღვრა. ნივთის მფლობელის/ინსპექტირების ორგანოს მოთხოვნის შემთხვევაში, სხვადასხვა დანადგარ- მოწყობილობების (მათი ცალკეული კომპონენტების) მწარმოებლის/დამამზადებლის მიერ დადგენილ პარამეტრებთან შესაბამისობის გამოკვლევა და შესაბამისი დოკუმენტაციის მომზადებისა და გაცემის უზრუნველყოფა მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

4.8. ინფორმაციული ტექნოლოგიების მომსახურება და მიწოდება

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებების, საქვეუწყებო დაწესებულებების ეფექტურად ფუნქციონირებისა და განვითარებისათვის საჭირო კონსოლიდირებული და ინტეგრირებული ინფორმაციული-საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის შექმნა, მისი საიმედო და ეფექტური მუშაობისა და განვითარების უზრუნველყოფა, ინფორმაციული უსაფრთოების უზრუნველყოფა, ინფორმაციული და ანალიტიკური მხარდაჭერა, ინფორმაციული სისტემების ქვეყნის ინფორმაციული-საკომუნიკაციო სივრცეში ინტეგრაცია.

5. გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვა

ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უვნებელი (უსაფრთხო) გარემოს შენარჩუნება და გარემოს მავნე ზემოქმედებისაგან დაცვა;

ადამიანის ჯანმრთელობისა და ბუნებრივი გარემოსათვის ატმოსფერული ჰაერის უსაფრთხო მდგომარეობის მიღწევა, შენარჩუნება და გაუმჯობესება;

წყლის მავნე ზემოქმედების აცილება, წყლის ობიექტების დაცვა და წყლის რესურსების რაციონალური გამოყენება დღევანდელი და მომავალი თაობების ინტერესებისა და მდგრადი განვითარების პრინციპების გათვალისწინებით;

ნარჩენების მართვის სრულყოფასთან დაკავშირებით, დაბინძურებული კერების გამოვლინება, აღრიცხვა და სათანადო რეკომენდაციების მომზადება;

თვითმყოფადი ბუნებრივი და კულტურული გარემოსა და მისი ცალკეული კომპონენტების, მათ შორის,, მცენარეული საფარისა და ცხოველთა სამყაროს, ბიომრავალფეროვნების, ლანდშაფტის, ტყეში არსებული კულტურისა და ბუნების ძეგლების, მცენარეთა იშვიათი და გადაშენების პირას მყოფი სახეობების მომავალი თაობებისათვის შენარჩუნება და დაცვა;

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საშიში (სტიქიური) გეოლოგიური პროცესების შესწავლა, საშიში გეოლოგიური მოვლენების პროგნოზირება და საინფორმაციო-საცნობარო მონაცემთა ბაზის შექმნა.

5.1. გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველოს ორგანიზაციული მართვა

მდგრადი გარემოს დაცვითი ღონისძიებების დაგეგმვა და განხორციელება; გარემოს ხარისხობრივი მაჩვენებლების მონიტორინგი; საშიში (სტიქიური) გეოლოგიური პროცესების შესწავლა, პროგნოზირება და საინფორმაციო-საცნობარო მონაცემთა ბაზის შექმნა; საზოგადოების ეკოლოგიური ცნობიერების ამაღლება, გარემოს დაცვის სფეროსთან დაკავშირებულ საკითხებზე სხვადასხვა ადგილობრივ და საერთაშორისო სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა.

5.2. გარემოსდაცვითი პროგრამა

გარემოს ხარისხობრივი მდგომარეობის გაუმჯობესება.

პროგრამა მოიცავს 2 ქვეპროგრამას, რომლებიც გამიზნულია ლოკალური გარემოსდაცვითი პრობლემების მოგვარებისათვის.

5.2.1. ატმოსფერული ჰაერის, ჩამდინარე და ზედაპირული წყლების ხარისხობრივი მაჩვენებლების მონიტორინგი.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიზე ატმოსფერულ ჰაერსა და წყლებზე ფაქტობრივი ზემოქმედების მონიტორინგი;

ქვეპროგრამის ფარგლებში განხორციელდება ატმოსფერული ჰაერის, ჩამდინარე და ზედაპირული წყლის ხარისხობრივი მაჩვენებლების განსაზღვრა, მავნე ნივთიერებათა ჩაშვების მინიმიზაცია. მონიტორინგის განხორციელების შედეგად გამოვლენილ დარღვევებზე დროული რეაგირების მიზნით, შეგროვებული მასალების შესაბამის ორგანოებზე გადაცემა.

5.2.2. აჭარის სანაპირო ზოლის ზღვის წყლის ხარისხობრივი მაჩვენებლების მონიტორინგი

აჭარის სანაპირო ზოლის სარფი-ჩოლოქის მონაკვეთზე საბანაო წყლის ხარისხობრივი მაჩვენებლების მონიტორინგი;

ქვეპროგრამის ფარგლებში განხორციელდება ზღვის სანაპირო ზოლის მონიტორინგი, ზღვის წყლის ხარისხობრივი მაჩვენებლების ბაქტერიოლოგიური განსაზღვრა, მავნე ნივთიერებათა ჩაშვების მინიმიზაცია, მონიტორინგის განხორციელების შედეგად გამოვლენილ დარღვევებზე დროული რეაგირების მიზნით,

შეგროვებული მასალების შესაბამის ორგანოებზე გადაცემა.

6. ტყის მდგრადი მართვა

ტყეში არსებული მცენარეთა იშვიათი და გადაშენების პირას მყოფი სახეობების მომავალი თაობებისათვის შენარჩუნება და დაცვა; ტყის მართვა ტყის რესურსების ანალიზისა და გარემოსდაცვითი რისკების გათვალისწინებით, ტყის მოვლის ეფექტური სისტემის დანერგვა; ტყის რესურსებით სარგებლობის ეფექტიანობის ამაღლება და ხარისხიანი სერვისების დანერგვა; ტყის დეგრადაციის პროცესის შეჩერება და ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება; ტყითსარგებლობის წესების შესახებ მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლება; ახალი ფუნქციონალური დატვირთვის შესაბამისად ორგანიზაციის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზისა და ინფრასტრუქტურის განვითარება.

6.1. ტყის დაცვა და მოვლა

ტყის ბუნებრივი და ანთროპოგენული ზემოქმედებისაგან დაცვა და ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება;
დეგრადირებული ტყეების აღდგენა და ტყით დაუფარავი ფართობების გაშენება.

6.1.1. დეგრადირებული ტყეების აღდგენა-განახლება და ტყის მავნებლების წინააღმდეგ ბრძოლა.

ტყის აღდგენა. ტყის დეგრადირებული ფართობების შერჩევა, შემოღობვა და აჩიჩქვნა. ფიტო და ენტო მავნებლების კერების დროული გამოვლენა და მათ წინააღმდეგ ეფექტური ბრძოლის ღონისძიებების დასახვა და განხორციელება, რისკების იდენტიფიცირება, დაავადებებზე რეაგირების ზომების იდენტიფიცირება.

6.2. საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება

ტყის რესურსებით სარგებლობისა და სატყეო სექტორის მართვის საკითხებთან დაკავშირებით მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლება.

6.2.1. სატყეო სექტორში ცნობიერების ამაღლება

სტუდენტებისა და მოსწავლეების ჩართვა სააგენტოს მიერ წარმართულ ტყის მოვლა-პატრონობის აქციებსა და ინიციატივებში.

6.3. ორგანიზაციული მართვა და ინფრასტრუქტურული პროექტები

ორგანიზიაციის მიერ დებულებითა და კანონმდებლობით განსაზღვრული ფუნქციების განხორციელება.
ეფექტიანი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის უზრუნველყოფა.

6.3.1. ორგანიზაციული მართვა

სატყეო სააგენტოს ადმინისტრირება და მიმდინარე მართვა

6.3.2 სატყეო-სამეურნეო ინფრასტრუქტურის გამართვა

სატყეო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება; საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება.

7. ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა

ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის 2018-2021 წლების საშუალოვადიანი პრიორიტეტი ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობაა, რაც გულისხმობს ტურიზმისა და კურორტების სფეროში ეფექტური პოლიტიკის გატარებას და რეგიონის ტურიზმისა და კურორტების განვითარების ხელშეწყობას, რეგიონის ტურისტული შესაძლებლობების გამოვლენას, ტურისტული პროდუქტების გამრავალფეროვნებას და რეგიონის ცნობადობის გაზრდას საერთაშორისო და შიდა ბაზარზე, ურთიერთთანამშრომლობითა და ინოვატორული ინიციატივებით პარტნიორებისა და დაინტერესებული პირების დახმარებას ხარისხის სტანდარტის ამაღლებაში.

7.1. ტურიზმისა და კურორტების სფეროს მართვა და დარგის ეფექტიანი განვითარების ხელშეწყობა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე ტურიზმისა და კურორტების სფეროში ერთიანი პოლიტიკის გატარება და დარგის საჭიროებებზე მორგებული გადაწყვეტილებების მიღება.
ქვეყანაში ტურიზმისა და კურორტების სფეროს ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის ფორმირებასა და განხორციელებაში მონაწილეობა;
ტურიზმისა და კურორტების სფეროებში განსახორციელებელი პროგრამების შესრულების კოორდინაცია და მართვა.
რეგიონში დარგის განვითარებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებების მისაღებად საჭირო მონაცემების მოგროვება და ანალიზი;
დარგის განვითარებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე რეკომენდაციების მომზადება დარგობრივი პოლიტიკის შემუშავების ან მასში ცვლილებების შეტანისათვის;
ტურიზმის დეპარტამენტის ორგანიზაციული ეფექტიანობის ამაღლება.

7.1.1. ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის მართვა

ქვეყანაში ტურიზმისა და კურორტების სფეროს ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის ფორმირებასა და განხორციელებაში მონაწილეობა;
ტურიზმისა და კურორტების სფეროებში განსახორციელებელი პროგრამების შესრულების კოორდინაცია და მართვა.

7.1.2. დარგის საჭიროებებისა და განვითარების პოტენციალის კვლევა და სტატისტიკის წარმოება

რეგიონში დარგის განვითარებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებების მისაღებად საჭირო მონაცემების მოგროვება და ანალიზი;

უცხოელ ვიზიტორთა ბაზრის კვლევა, ადგილობრივი ტურისტული ბაზრის კვლევა, აჭარის ა.რ. ტერიტორიაზე არარეგისტრირებული და ფიზიკურ პირად რეგისტრირებული ტურისტთა განთავსების ობიექტების კვლევა. ზემოაღნიშნული კვლევების შესაბამისად სტატისტიკური ანალიზი.

7.1.3. კერძო და საჯარო სექტორთან თანამშრომლობით აჭარაში ტურიზმის მდგრადი განვითარების ხელშეწყობა

დარგის განვითარებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე რეკომენდაციების მომზადება დარგობრივი პოლიტიკის შემუშავების ან მასში ცვლილებების შეტანისათვის;

ტურიზმის დეპარტამენტის მრჩეველთა საბჭოს ინსტიტუციური და ფუნქციური გაძლიერება. ავტონომიის დონეზე ტურიზმის საკოორდინაციო მექანიზმის ჩამოყალიბება;

ჩატარებული კვლევების საფუძველზე დაინტერესებულ მხარეებთან აქტიური თანამშრომლობით ტურიზმის განვითარების მიმართულებების განსაზღვრა და მომსახურების გაუმჯობესების რეკომენდაციების მომზადება;

სსიპ – საქართველოს ტურიზმის ეროვნულ ადმინისტრაციასთან თანამშრომლობა ტურიზმის სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავებისა და განხორციელების მიზნით;

დარგის წარმომადგენლებთან აქტიური კოორდინაციითა და თანამშრომლობით დარგის განვითარების საკანონმდებლო ინიციატივების შემუშავება;

7.1.4. დეპარტამენტის ორგანიზაციული განვითარება

ტურიზმის დეპარტამენტის ორგანიზაციული ეფექტიანობის ამაღლება;

დეპარტამენტის პოზიტიური იმიჯის დამკვიდრება;

აჭარის რეგიონის ტურიზმის განვითარების სტრატეგიის შექმნა.

7.2. აჭარის ტურისტული მარკეტინგი ადგილობრივ და საერთაშორისო ბაზარზე

რეგიონის, როგორც ტურისტული დანიშნულების ადგილის ცნობადობის ამაღლება;

რეგიონის ტურისტული პოტენციალის პოპულარიზაცია ქვეყნის შიდა და საერთაშორისო ბაზარზე;

პირდაპირი სარეკლამო კამპანიების წარმოება მიზნობრივ ბაზრებზე;

საერთაშორისო ბაზრობა-გამოფენებში მონაწილეობა;

სარეკლამო-საინფორმაციო პროდუქციის მომზადება და გავრცელება;

სარეკლამო-საინფორმაციო ტურების ორგანიზება.

7.2.1. რეგიონის, როგორც ტურისტული დანიშნულების ადგილის მარკეტინგი საერთაშორისო ბაზრებზე

სამიზნე ქვეყნებში რეგიონის, როგორც ტურისტული დანიშნულების ადგილის მარკეტინგი და რეკლამირება.

მიზნობრივ ბაზარზე პირდაპირი სარეკლამო და პიარკამპანიების წარმოება;

საერთაშორისო ბაზრობა-გამოფენებში მონაწილეობა და სარეკლამო-საინფორმაციო პროდუქციის გავრცელება;

სარეკლამო-საინფორმაციო ტურების ორგანიზება; საერთაშორისო ტურისტულ გამოფენებში, კონფერენციებში და სემინარებში მონაწილეობა რეგიონის პოპულარიზაციის მიზნით.

7.2.2. რეგიონის ტურისტული პოტენციალის რეკლამირება ქვეყნის შიგნით

შიდა მომხმარებლებზე გათვლილი მარკეტინგული და სარეკლამო კამპანიის წარმართვა;

სარეკლამო კამპანიების წარმოება, სარეკლამო-საინფორმაციო პროდუქციის მომზადება და გავრცელება და ბაზრობა-გამოფენებში მონაწილეობა ქვეყნის შიგნით;

სარეკლამო-საინფორმაციო ტურების ორგანიზება.

7.3. ტურისტული პროდუქტებისა და სერვისების განვითარება

რეგიონის ტურისტული პროდუქტების განვითარება და მომსახურების ხარისხის ამაღლება;

რეგიონში არსებული ტურისტული პროდუქტების განვითარება და ახალი პროდუქტების შექმნა;

ტურიზმის დარგში დასაქმებულთა კვალიფიკაციის განვითარება და ტურიზმის შესახებ საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლება;

ტურისტული მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება;

სრულყოფილი ინფორმაციითა და ხარისხიანი მომსახურებით ტურისტების უზრუნველყოფა.

7.3.1. სრულყოფილი ინფორმაციითა და ხარისხიანი მომსახურებით ტურისტების უზრუნველყოფა

ტურისტული პროდუქტების და სერვისების შესახებ ინფორმირებულობის გაზრდა;

ტურისტული საინფორმაციო ცენტრების თანამშრომლების გადამზადება;

ტურისტულ საინფორმაციო ცენტრებში მომსახურების ხარისხის კვლევა-მონიტორინგი;

ტურისტული პროდუქტების განვითარების სააგენტოს მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება;

ტურისტული საინფორმაციო ცენტრების მოდერნიზაცია - განახლება;

საერთაშორისო ტურისტულ ორგანიზაციებში გაწევრიანება.

7.3.2. ადამიანური რესურსების განვითარება და ტურიზმის შესახებ ცნობირების ამაღლება

ყოველკვარტალური საინფორმაციო ბიულეტინების გამოცემის დანერგვა ტურიზმის მომსახურების სფეროში სიახლეების, სტანდარტებისა და შეფასების კრიტერიუმების შესახებ ტურიზმის სფეროს წარმომადგენლებისათვის (სასტუმროები, რესტორნები, სააგენტოები, გიდების სოფლად ტურიზმის ობიექტების მფლობელები და სხვ);

რეგიონის ტურიზმის დარგის წარმომადგენლებთან მჭიდრო თანამშრომლობით დარგში დასაქმებულთა კვალიფიკაციისა და უნარ-ჩვევების მხრივ არსებული საჭიროებებისთვის მიზანმიმართული ტრენინგების

დაგეგმვა და განხორციელება;
ტურისტულ ობიექტებში მომსახურების ხარისხის რეგულარული მონიტორინგი და შეფასება.

7.3.3. ტურიზმის დარგში მომსახურების საუკეთესო პრაქტიკის დამკვიდრების ხელშეწყობა
ტურისტული მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება;
ტურიზმის ინდუსტრიაში წლის საუკეთესო ტურისტული სერვისების მიმწოდებელი ობიექტების დაჯილდოება. ტურიზმის ინდუსტრიაში წლის საუკეთესო ტურისტული სერვისების მიმწოდებელი ობიექტის გამოსავლენად ხმის მიცემის ვებპლატფორმის შექმნა და ადმინისტრირება.
7.3.4. ტურისტული პროდუქტების განვითარება და დივერსიფიკაცია
არსებული ტურისტული პროდუქტების განვითარება და ახალი პროდუქტების შექმნა;
სხვადასხვა სეზონური ღონისძიებების (კონფერენციების, ფესტივალების, გამოფენების, სემინარების, ტრენინგების) ორგანიზება აჭარაში, ახალი ტურისტული მარშრუტების მარკირება და მათი განვითარების ხელშეწყობა; მასშტაბური გაცნობითი-სარეკლამო ტურების ორგანიზება მაღალმთიანი აჭარის მარშრუტებზე; ქ. ბათუმში ორმხრივად განათებული ქალაქის რუკების განთავსება, ტურისტულ ობიექტებში საინფორმაციო სტენდების განთავსება.
7.4. რეკრეაციული ადგილების მოვლა-შენახვა
მოსახლეობისა და დამსვენებელთა გაჯანსაღების, დასვენების ეფექტური პირობების უზრუნველყოფისათვის საკურორტო ინფრასტრუქტურის შემდგომი გაფართოება. ბულვარის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება. დასვენებისა და ტურიზმის თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი პირობების შექმნა.
7.5. მცირე და საშუალო ტურისტული ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამა
აჭარის რეგიონში მცირე და საშუალო ტურისტული ობიექტების ინფრასტრუქტურის მოწესრიგებისა და ტურისტული მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით შერჩეული ბანკ(ებ)ის მიერ სესხების გაცემა.
შერჩეული კომერციული ბანკ(ებ)ი საკრედიტო რისკების გათვალისწინებით მოახდენს ტურისტული ბიზნესით დაკავებული მცირე და საშუალო ბიზნეს სუბიექტების დაფინანსებას. ტურისტულ ბიზნესად ჩაითვლება საქმიანობა, რომელიც უკავშირდება აჭარის არ ადმინისტრაციულ საზღვრებში საზოგადოებრივი კვების ობიექტის (კაფე, რესტორანი, ბისტრო, ბარი, სასადილო და სხვა), სასტუმროს (არაუმეტეს 50-ნომრიანი, მ.შ. საოჯახო ტიპის), გასართობი ობიექტის (ღამის კლუბი, დისკოთეკა, საბილიარდო, ბუნგალო და სხვა) მოწყობას (მშენებლობა, რეკონსტრუქცია, რემონტი) და სხვა ტურისტულ საქმიანობას. საკრედიტო რესურსი განისაზღვრება 6 მლნ. ლარის ოდენობით, წლიური საპროცენტო განაკვეთი შეადგენს 15%-ს. სესხის მაქსიმალური ოდენობა განისაზღვრა 200 000 ლარით და სესხი გაიცემა არაუმეტეს 7 წლის ვადით. ბიზნეს სუბიექტი პირველი სამი წლის განმავლობაში გადაიხდის დადგენილი სესხის საპროცენტო განაკვეთის 3%-ს. ხოლო სხვაობა სუბიექტის მიერ ასანაზღაურებელ და დადგენილ საპროცენტო განაკვეთებს შორის - 12 % სამი წლის განმავლობაში ანაზღაურდება აჭარის არ ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს მიერ ბანკის მიერ წარმოდგენილი მოთხოვნის საფუძველზე.

8. ინფრასტრუქტურის განვითარება
აჭარის ტერიტორიები გამოირჩევა სხვადასხვა ტიპის ურბანული განვითარებით. რეგიონი ხასიათდება როგორც შავი ზღვის სანაპირო ზოლის, ასევე შიგამთიანი და მაღალმთიანი ლანდშაფტითა და შესაბამისი ხასიათის დასახლებებით.
რეგიონის მდგრადი და ჰარმონიული განვითარების უზრუნველსაყოფად ერთ-ერთ მნიშვნელოვან საკითხს წარმოადგენს გამართული ინფრასტრუქტურის შექმნა, მოვლა და მისი განვითარება. გამართული საგზაო, ნაპირდაცვითი, სამელიორაციო, საინჟინრო-კომუნალური და ენერგოუზრუნველყოფის ინფრასტრუქტურის შექმნისადმი ხელშეწყობა დარგში სახელმწიფო პოლიტიკის გატარების მნიშვნელოვან პრიორიტეტს წარმოადგენს.
2005 წლიდან დღემდე ჩვენს რეგიონში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული საავტომობილო გზების ნუსხიდან არაერთ საავტომობილო გზას და არხს ჩაუტარდა რეაბილიტაცია, თუმცა ჯერ კიდევ არსებობს ბევრი საავტომობილო გზა და სამელიორაციო სისტემა, რომელიც საჭიროებს აუცილებელ სარეაბილიტაციო ღონისძიებებს. შესაბამისად საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების მოთხოვნებისა და მოსახლეობის ინტერესების გათვალისწინებით საჭიროა გზების კეთილმოწყობა, საგზაო და სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება, საავტომობილო გზების გამტარუნარიანობის გაზრდა, მოძრაობის ორგანიზაციის გაუმჯობესება, რაც საზოგადოებისათვის ეკონომიკური აქტივობების გაზრდისა და მოსახლეობის კეთილდღეობის წინაპირობაა.
8.1. საავტომობილო გზებისა და სამელიორაციო სისტემების მართვა
საავტომობილო გზების და სამელიორაციო სისტემების ფუნქციონირების ორგანიზება, მართვა, ტექნიკური ზედამხედველობა და კონტროლი.
8.2. საგზაო და სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, რეაბილიტაცია და მოვლა-შენახვა
ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების, საგზაო კომუნიკაციების და სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია, მოვლა-შენახვა, მოდერნიზაცია და განვითარება.
ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზებისა და საგზაო კომუნიკაციების რეაბილიტაცია-

განვითარება და სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, რეაბილიტაცია და მოვლა-შენახვა, სამელიორაციო სისტემების მდგომარეობის შენარჩუნება და ახალი/მეორე მნიშვნელობის და შიდაქსელური არხების რეაბილიტაცია. ხიდებისა და სხვა ხელოვნური ნაგებობების მშენებლობა-რეაბილიტაცია, ადმინისტრაციულ და საკურორტო ცენტრებთან, ისტორიულ და კულტურულ ძეგლებთან მისასვლელი გზების შეკეთება-რეაბილიტაცია, მოდერნიზაცია და განვითარება.

8.3. საინჟინრო და კომუნალური ინფრასტრუქტურის განვითარების ხელშეწყობა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე გადაუჭრელი საინჟინრო და კომუნალური ინფრასტრუქტურის პროექტების განხორციელება, რომელთა მიმართ არსებობს მაღალი საზოგადოებრივი ინტერესი და რომელთა გადაწყვეტა უზრუნველყოფს ურბანული, ინფრასტრუქტურული და სოციალური საკითხების მოგვარებას.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული მაღალმთიანი დასახლებების გაზიფიკაცია (პირველი ეტაპისათვის ბათუმი-ქედა-ხიჭაურის დასახლების საშუალოწნევიანი გაზსადენის მშენებლობა, ხოლო მეორე ეტაპისათვის ქედა (ხიჭაურის დასახლება) – გოდერძის უღელტეხილის მონაკვეთზე (აჭარის ა.რ ადმინისტრაციულ საზღვრამდე) საშუალოწნევიანი გაზსადენის მშენებლობის სამშენებლო დოკუმენტის პროექტის შესყიდვა, შემდგომში მშენებლობის დაგეგმვისა და განხორციელებისათვის) და ქალაქ ბათუმში საზღვაო ნავსადგურის მიმდებარედ საგზაო ესტაკადის მშენებლობა.

9 . ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების სფეროს ხელშეწყობა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო დებულების, დასახული პრიორიტეტის და თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ახორციელებს: აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე არსებული საჯარო სკოლების რეაბილიტაციას და ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებას, ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების ხელშეწყობის მიზნით ატარებს კონკურსებსა და ოლიმპიადებს, მონაწილეობს ეროვნული სასწავლო გეგმის დანერგვაში, აფინანსებს სტუდენტებს, ხელს უწყობს ახალ მოთხოვნებზე ორიენტირებული პროფესიული განათლების ფორმირებას, სახელოვნებო განათლებას, სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარებას. ახორციელებს კულტურულ და სპორტულ ღონისძიებებს, რაც მიზნად ისახავს რეგიონში კულტურული და ჯანსაღი ცხოვრების ხელშეწყობას და გაუმჯობესებას.

9.1. განათლების მართვა, კულტურისა და სპორტის სფეროს პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე განათლების, კულტურისა და სპორტის სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის გატარება მიზნად ისახავს გამოავლინოს განათლების, კულტურისა და სპორტის სფეროებში პრობლემები და ნაკლოვანებები. პრობლემის აღმოსაფხვრელად დასახოს პრიორიტეტები და განახორციელოს ის ღონისძიებები, რომლებიც დაეხმარება და ხელს შეუწყობს მათ განვითარებას და პოპულარიზაციას.

9.2. განათლების ხელშეწყობა და ხარისხის გაუმჯობესება

განათლების, კულტურისა და სპორტის სფეროში საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს, საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტროსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელებაში ხელშეწყობა;

კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში კონტროლი საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ დამტკიცებული ეროვნული სასწავლო გეგმების, სტანდარტების და სპეციალური საგანმანათლებლო პროგრამების შესრულებაზე მის სამოქმედო ტერიტორიაზე არსებულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში;

საინფორმაციო ბანკის შექმნა სამოქმედო ტერიტორიაზე არსებულ ზოგადსაგანმანათლებლო, პროფესიულ-საგანმანათლებლო, სკოლისგარეშე სახელოვნებო და სასპორტო დაწესებულებების მატერიალურ-ტექნიკური, ადამიანური და ფინანსური რესურსების შესახებ.

9.3. საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება და ინვენტარით აღჭურვა

საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის კეთილმოწყობა ხელს შეუწყობს სამუშაო და სასწავლო პირობების გაუმჯობესებას, უსაფრთხო და კომფორტული გარემოს შექმნას ზოგადი განათლების მიღებისათვის და სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის ხარისხის ამაღლებას.

განათლების სისტემაში მიმდინარე რეფორმების ერთ-ერთ ძირითად პრიორიტეტს წარმოადგენს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება, ინვენტარით აღჭურვა და სკოლის საბიბლიოთეკო ფონდის განახლება, რაც დღემდე ეტაპობრივად ხორციელდება.

9.3.1. საჯარო სკოლების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება

საჯარო სკოლებში სამუშაო და სასწავლო პირობების გაუმჯობესება და მოსწავლეებისათვის უსაფრთხო და კომფორტული გარემოს შექმნა.

4 საჯარო სკოლის მშენებლობა, 20 საჯარო სკოლის რეაბილიტაცია/რემონტი, 11 საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შესყიდვა.

9.3.2. საჯარო სკოლების მატერიალური ბაზის გაუმჯობესება

„საგანმანათლებლო დაწესებულებების ავტორიზაციის დებულებისა და საფასურის დამტკიცების შესახებ“

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2010 წლის 1 ოქტომბრის №99/ნ ბრძანებით დამტკიცებული დებულების მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „ა.ბ. და ა.დ“ ქვეპუნქტის თანახმად ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების ავტორიზაციის სტანდარტის დასაკმაყოფილებლად ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებას უნდა ჰქონდეს სათანადო ინვენტარითა და ლაბორატორია/ლაბორატორიებით აღჭურვილი საკლასო ოთახები, კერძოდ, მოსწავლეთა ინდივიდუალურ საჭიროებებს მორგებული მერხებით და სხვა აუცილებელი მატერიალური საშუალებებით. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე არსებული საჯარო სკოლები ქვეპროგრამის ფარგლებში აღიჭურვებიან უახლესი და თანამედროვე ინდივიდუალური მერხებითა და სკამებით მოსწავლეთა ასაკობრივი და ფიზიკური თავისებურებების გათვალისწინებით; საკლასო კარადებითა და მასწავლებლის კუთხით; თანამედროვე და მასწავლებლების საჭიროებებზე მორგებული სამასწავლებლო ოთახით. ასევე, საჯარო სკოლები აღიჭურვება ქიმიის, ბიოლოგიისა და ფიზიკის ლაბორატორიებით. საჯარო სკოლების ბიბლიოთეკები შეივსება ქართველი და მსოფლიო კლასიკოსების, საბავშვო, საყმაწვილო, შემეცნებითი ხასიათისა და სხვა სახის ლიტერატურით.

9.4. განათლების ხელმისაწვდომობის გაზრდა

განათლების ხელმისაწვდომობის გაზრდა, სწავლის ხარისხის ამაღლება და განათლების სისტემაში მიმდინარე რეფორმების ხელშეწყობა.

პროგრამის ფარგლებში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მუნიციპალიტეტების (ქედა, შუახევი, ხულო) საჯარო სკოლებისათვის კონკურსის წესით შეირჩევა და დასაქმდება საშუალოდ 28 მასწავლებელი. მოეწყობა 2 საზაფხულო სკოლა.

სწავლის დაფინანსებას მოიპოვებენ სტუდენტები მაღალმთიანი აჭარიდან, ობოლი, მრავალშვილიანი და სოციალურად დაუცველი ოჯახებიდან.

დაფინანსდება საშუალოდ 40 სტუდენტის სწავლა საზღვარგარეთ, 5 ბენეფიციარის მონაწილეობა სამეცნიერო ღონისძიებაში და ჩატარდება საშუალოდ 5 საჯარო ლექცია, მოეწყობა 2 კონფერენცია, 2 სეზონური სკოლა, განხორციელდება უცხოენოვანი სამეცნიერო/სახელმძღვანელო 1 წიგნის ბეჭდვა და 3 წიგნის თარგმნა.

18 დან 32 წლამდე ასაკის საქართველოს 4 მოქალაქე სტაჟირებას გაივლის რომელიმე ქვეყანაში.

9.4.1. ვასწავლოთ მომავალი წარმატებისთვის

მაღალმთიანი მუნიციპალიტეტების (ქედა, შუახევი, ხულო) საჯარო სკოლებში მასწავლებელთა დეფიციტის აღმოფხვრა და განათლების ხელმისაწვდომობის გაზრდა. მოწყობილია 2 საზაფხულო სკოლა.

დაფინანსდება ქვეპროგრამის ფარგლებში დასაქმებულ და ასევე ღვაწლმოსილ მასწავლებლებთან შეხვედრა, ფასიანი საჩუქრების გადაცემა, რეკლამა და სხვ.

9.4.2. სტუდენტთა დახმარება

უმაღლესი განათლების ხელმისაწვდომობის გაზრდა. სხვადასხვა კატეგორიის სტუდენტთა სწავლის დაფინანსება.

დაფინანსდება ქვეპროგრამის ბენეფიციარებთან შეხვედრა, საჩუქრების გადაცემა, რეკლამა და სხვ

9.4.3. უმაღლესი განათლების ხელშეწყობა

საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ღონისძიებებში მონაწილეობა/ღონისძიებების ორგანიზება ხელმისაწვდომია.

9.4.4. სწავლა საზღვარგარეთ

უმაღლესი განათლების ხელშეწყობა.

ევროკავშირის წევრ ქვეყნებში, ამერიკის შეერთებულ შტატებში, კანადაში, შვეიცარიასა და ნორვეგიაში უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში მეორე საფეხურის უმაღლეს საგანმანათლებლო პროგრამაზე (21-დან 35 წლამდე ასაკის მოქალაქე) და მესამე საფეხურის უმაღლეს საგანმანათლებლო პროგრამაზე (25-დან 45 წლამდე ასაკის მოქალაქე) სწავლა დაუფინანსდება 40 სტუდენტს.

კვალიფიციური, კონკურენტუნარიანი, საერთაშორისო მოთხოვნების შესაბამისად ახალგაზრდების მომზადება. უცხოეთში სტაჟირების განხორციელების შედეგად საქართველოს დაუბრუნდებიან კვალიფიციური, კონკურენტუნარიანი, საერთაშორისო მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული სპეციალისტები, რომლებიც თავიანთ წვლილს შეიტანენ რეგიონის ადმინისტრაციულ, კულტურულ-საგანმანათლებლო და მომსახურების სფეროს მუშაობის დონის ამაღლების საქმეში.

9.5. განათლების ხარისხის გაუმჯობესება

განათლების ხარისხის ამაღლება. მოსწავლეთა სწავლის მოტივაციის გაზრდა.

სასკოლო ცხოვრების გამრავალფეროვნება, სასკოლო კლუბების განვითარების ხელშეწყობა, მოსწავლეების ჩართულობა სხვადასხვა სასკოლო აქტივობებში(ოლიმპიადები, კონკურსები და სხვ.) და სასწავლო გარემოს გაუმჯობესება. შემეცნებითი ტურები საქართველოსა და საქართველოს ფარგლებს გარეთ საჯარო სკოლის მოსწავლეებისათვის.

9.6. აჭარაში მოქმედი სახელმწიფო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის ხელშეწყობა და ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე არსებულ სამ უმაღლეს სასწავლებელზე სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ხელშეწყობა, უმაღლესი პროფესიული, საბაკალავრო და სამაგისტრო პროგრამების განხორციელების ხელშეწყობა, მატერიალურ-ტექნიკური ბაზისა და

ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება.

9.7. საჯარო სკოლების საპანსიონო მომსახურების, გაძლიერებული (უცხო ენები და ფიზიკა-მათემატიკა) და ინკლუზიური სწავლების ხელშეწყობა

საჯარო სკოლები, რომლებიც ახორციელებენ საპანსიონო მომსახურებას, ბავშვების საცხოვრებელი მატერიალური ბაზის კეთილმოწყობა და სასწავლო გარემოს სტანდარტებთან მისადაგება; ხარისხიანი ზოგადი განათლების მიღების უზრუნველყოფა; ყველა მოსწავლეს, მიუხედავად სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობისა, უფლება აქვს მიიღოს ხარისხიანი განათლება კომფორტულ და ესთეტიკურ პირობებში, რაც მოსწავლეს მისცემს ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული უფლებების რეალიზაციის საშუალებას.

სკოლაში უცხო ენების (განსაკუთრებით ინგლისური ენის), ფიზიკა-მათემატიკის გაძლიერებული, ინტენსიური შესწავლა თანამედროვე, საერთაშორისო დონეზე აპრობირებული მეთოდებით;

ფიზიკური, ინტელექტუალური, სოციალური, ემოციური, ლინგვისტური თუ სხვა მდგომარეობის გამო სწავლასთან დაკავშირებული სირთულეების მქონე მოსწავლეებისთვის სირთულეების დასაძლევად და მაღალი ხარისხის განათლების მისაღებად შესაბამისი პირობების შექმნა.

9.8. უწყვეტი განათლება

უცხო ენებისა და კომპიუტერული უნარ-ჩვევების შესწავლა. მასწავლებელთა გადამზადება. სასწავლო მეთოდოლოგიების გაუმჯობესება და ინგლისური ენის პედაგოგთა პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა. სკოლის ადმინისტრაციისა და სკოლის პერსონალის პროფესიული განვითარება. ასევე მოთხოვნის შესაბამისად განხორციელდება აფხაზური ენის შესწავლა.

9.9. სახელოვნებო განათლების ხელშეწყობა

სკოლისგარეშე სახელოვნებო სკოლების ხელშეწყობა;

სახელოვნებო განათლების ხარისხის ამაღლება და კულტურისა და ხელოვნების სფეროს კვალიფიციური სპეციალისტებით უზრუნველყოფა;

სახელოვნებო სკოლების ინფრასტრუქტურისა და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესება და ინსტიტუციური განვითარების გეგმის შემუშავება;

საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავების და ამოქმედების ხელშეწყობა;

აჭარის რეგიონში არსებულ მუსიკალურ სკოლებში საორკესტრო მიმართულების განვითარების ხელშეწყობა;

სახელოვნებო საგანმანათლებლო სკოლის მოსწავლეების მხარდაჭერა სხვადასხვა საერთაშორისო კონკურსებსა და ღონისძიებებში მონაწილეობის გზით.

9.10. სკოლისგარეშე სასპორტო საგანმანათლებლო დაწესებულებების ხელშეწყობა

ბავშვთა და მოზარდთა მაქსიმალური რაოდენობის ჩართვა სპორტულ-გამაჯანსაღებელ სექციებში, მათი მეთოდური აღზრდა და დაოსტატება. ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდა და მისი დამკვიდრება მოზარდ თაობაში, მასობრივი სპორტის განვითარება.

10. კულტურის განვითარება, ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია

კულტურული ცხოვრების განვითარება და მოსახლეობის უზრუნველყოფა სხვადასხვა კულტურული აქტივობებით მნიშვნელოვანია საზოგადოების განვითარების და ცნობიერების ამაღლებისათვის, რაც თავის მხრივ განაპირობებს ძლიერი და განათლებული საზოგადოების ჩამოყალიბებას. საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად „სახელმწიფო ხელს უწყობს კულტურის განვითარებას, კულტურულ ცხოვრებაში მოქალაქეთა შეუზღუდავ მონაწილეობას, კულტურული თვითმყოფობის გამოვლინებასა და გამდიდრებას, ეროვნულ და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებათა აღიარებას და საერთაშორისო კულტურულ ურთიერთობათა გაღრმავებას“. საქართველოს კანონი „კულტურის შესახებ“ აკისრებს სახელმწიფოს ყოველმხრივ ხელი შეუწყოს კულტურის განვითარებას, კულტურულ ცხოვრებაში მოქალაქეთა შეუზღუდავ მონაწილეობას, კულტურის მონაპოვართა ხელმისაწვდომობას, ეროვნულ და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებათა საყოველთაო აღიარებას, საერთაშორისო კულტურულ ურთიერთობათა გაღრმავებასა და გაფართოებას, შემოქმედებით ინტეგრაციას.

აჭარის რეგიონი გამოირჩევა კულტურული რესურსების, ფესტივალებისა და სხვა კულტურული აქტივობების მრავალფეროვნებით, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებისა და ფოლკლორის უნიკალური ნიმუშებით. სამინისტრო, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, უფლებამოსილია ხელი შეუწყოს რეგიონში ერთიანი კულტურის პოლიტიკის გატარებას, კულტურის განვითარებასა და პოპულარიზაციას, კულტურის მიმართულებით საქმიანობის ბრენდირებას და საკომუნიკაციო გეგმის შექმნას, რეგიონის კულტურის პროდუქტების ერთიანი საკომუნიკაციო კონცეფციის შემუშავებას, საბიუჯეტო წლის განმავლობაში განხორციელებული კულტურული პროექტების ადგილობრივ და საერთაშორისო ბაზარზე მარკეტინგს. უნიკალური კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების, ფოლკლორის დაცვა-შენარჩუნებას და კულტურული ტურიზმის განვითარებას.

10.1. კულტურის პოპულარიზაცია და შემოქმედებითი ინდუსტრიების განვითარების ხელშეწყობა

კულტურის ღონისძიებების – ფესტივალების, კონცერტების და სხვა წარმოდგენების ორგანიზება/ორგანიზების ხელშეწყობა.

კულტურის თანამედროვე მიმართულებების განვითარების ხელშეწყობა;

აჭარაში კინოხელოვნების განვითარების ხელშეწყობა;

შემოქმედებითი ინკუბატორის მხარდაჭერა.
10.2. კულტურის ორგანიზაციების ინსტიტუციური განვითარების ხელშეწყობა
აჭარაში თეატრალური ფესტივალის ორგანიზების მხარდაჭერა;
სამუზეუმო საქმიანობის განვითარება. ვიზიტორებისათვის შეთავაზებული პროდუქტის გამრავალფეროვნება და მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება.

10.3. არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და პოპულარიზაცია
არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა: მისი სიცოცხლისუნარიანობის უზრუნველყოფა, მათ შორის, მისი იდენტიფიკაცია, დოკუმენტირება, კვლევა, შენარჩუნება, დაცვა, პოპულარიზაცია, მისი როლის ამაღლება და მისი გადაცემა თაობებისთვის უმთავრესად არაფორმალური განათლების მეშვეობით, აგრეთვე არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის სხვადასხვა ასპექტის აღორძინება.

10.4. კულტურის სფეროს წარმომადგენელთა პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა
აჭარის რეგიონში მოღვაწე კულტურის სფეროს წარმომადგენელთა პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა; ხელოვანთა შემოქმედებითი ზრდის ხელშეწყობა; კულტურის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარების ხელშეწყობა; კულტურის სფეროს წარმომადგენელთა კულტურის მენეჯმენტის მიმართულებით გადამზადების ხელშეწყობა, შემოქმედებითი პროცესების გააქტიურება.
10.5. კულტურული ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა
ერის ისტორიის, კულტურის, ეთნოგრაფიის, მატერიალური და არამატერიალური მემკვიდრეობის პოპულარიზაციის, სხვადასხვა სახელოვნებო პროექტების განხორციელების გზით რეგიონის ცნობადობის გაზრდა და მისი ტურისტული პოტენციალის რეალიზების ხელშეწყობა.
კულტურის ღონისძიებათა ორგანიზებას ხელოვანებისა და ფოლკლორის წარმომადგენელთა მონაწილეობით ტურისტულად დატვირთულ ლოკაციებზე.

10.6. კულტურის დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება
კულტურის დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება, კულტურის დაწესებულებების შენობების საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შესყიდვა შენობა-ნაგებობების შშმ პირებისათვის ადაპტირების მიზნით.

10.7. კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა, განვითარება და პოპულარიზაცია
სარეაბილიტაციო-სარესტავრაციო სამუშაოების განხორციელების გზით ხორციელდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საზღვრებში არსებული კულტურული ძეგლების დაცვა და შენარჩუნება, ასევე არსებული მუზეუმების რეაბილიტაცია, პოპულარიზაცია და სამუზეუმო ქსელის გაფართოება.
10.8. მუზეუმებისა და გალერეების განვითარება
სამეცნიერო-კვლევითი, საექსპოზიციო და საგანმანათლებლო საქმიანობის წარმართვა თანამედროვე მოთხოვნილებათა შესაბამისად;
მუზეუმებში ფართო საზოგადოების მოზიდვის ხელშეწყობა.
10.9. სასცენო და სამუსიკო ხელოვნების ხელშეწყობა
სასცენო და სამუსიკო ხელოვნების ხელშეწყობის მიზნით აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო უზრუნველყოფს სასცენო, სამუსიკო და თეატრალური ხელოვნების სფეროში პოლიტიკის განხორციელებას, განვითარების ხელშეწყობასა და პოპულარიზაციას. ასევე სასცენო და სამუსიკო დაწესებულებების განვითარებას; აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში მოქმედი სასცენო და სამუსიკო დაწესებულებების გასტროლებს, უცხოური დასების აჭარაში მიღებას და სხვა შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელებას.

10.10. ლიტერატურული ცხოვრების განვითარების ხელშეწყობა
ქართული მწერლობისა და სალიტერატურო ცხოვრების განვითარებისათვის ხელშემწყობი პირობების შექმნა.
10.11. საგამომცემლო საქმიანობის ხელშეწყობა
გაზეთების ბეჭდვა-გავრცელების ხელშეწყობა.

11. სპორტის განვითარების ხელშეწყობა, პოპულარიზაცია და ახალგაზრდობის საქმეთა სფეროს ხელშეწყობა
აჭარის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე სპორტისა და ახალგაზრდობის კომპეტენციის ფარგლებში ხორციელდება რეგიონში ჯანსაღი ცხოვრების წესის დანერგვა, კულტურულ-შემოქმედებით და შემეცნებით საქმიანობაში ახალგაზრდობის ჩართულობა, რაც ხელს უწყობს მომავალი თაობის ინტელექტუალური პოტენციალის ზრდას, მათი სულიერი და პატრიოტული სულისკვეთების ამაღლებას.
სპორტის განვითარება რეგიონში ნიშნავს, რომ სპორტში ჩართულ ახალგაზრდებს უჩნდებათ კონკრეტული სპორტის სახეობის მიმართ ინტერესი, რაც ახალგაზრდების ფიზიკური ჯანმრთელობის სრულყოფას, მათ პოპულარიზაციას როგორც საერთაშორისო, ასევე ადგილობრივ დონეზე უწყობს ხელს. სპორტისა და ახალგაზრდობის სფერო ერთმანეთს ავსებს, სწორედ აქედან გამომდინარე ახალგაზრდების მხარდაჭერა მნიშვნელოვანია რეგიონის განვითარების სამომავლო ხედვაში.

11.1. სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სფეროს მართვა
სპორტის განვითარების ხელშეწყობა, პოპულარიზაცია და ახალგაზრდობის საქმეთა სფეროს ხელშეწყობა.
11.2. სპორტის ხელშეწყობა
ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრება, სპორტული მიღწევების გაუმჯობესება და ეროვნულ და საერთაშორისო ასპარეზზე წარმატებული გამოსვლა.
სპორტის სფეროში აჭარის ჩემპიონატებისა და პირველობების, მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონატებში, სხვადასხვა საერთაშორისო და რესპუბლიკურ ტურნირებში აჭარის გუნდებისა და სპორტსმენების მონაწილეობა. დაჯილდოვდება წლის განმავლობაში მიღწეული შედეგების მიხედვით წარმატებული სპორტსმენები, მწვრთნელები, ფედერაციები და ჟურნალისტები.
სპორტის ცალკეულ სახეობებში მიღწეული წარმატებებისათვის სპორტსმენთა და მწვრთნელთა მატერიალური წახალისება, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის წამყვან სპორტსმენთა და მწვრთნელთა ცხოვრების ეკონომიური და სოციალური პირობების გაუმჯობესება, სპორტის სახეობების მიხედვით ნაკრები გუნდების წევრთა, მთავარ და პირად მწვრთნელთა შორის კონკურენციის გაზრდა.
საპენსიო ასაკის, ოლიმპიური თამაშების, მსოფლიოს და ევროპის ჩემპიონების, პრიზიორების, სპორტის დამსახურებული მუშაკების, მოღვაწეებისა და მწვრთნელებისათვის ფინანსური დახმარება, არასაპენსიო ასაკის საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელების ფინანსური მხარდაჭერა.
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გუნდური თამაშების: ხელბურთის, ფრენბურთის, წყალბურთის, ფეხბურთის, რაგბის, კალათბურთის,ინდორ ჰოკეის და ინდივიდუალური სახეობების: ბერძნულ-რომაული ჭიდაობის, თავისუფალი ჭიდაობის, მშვილდოსნობის, ძიუდოს და ძალოსნობის შემდგომი პოპულარიზაცია და განვითარება. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალგაზრდული, ჭაბუკთა და კადეტთა ნაკრები გუნდების მომზადება ეროვნულ და საერთაშორისო ასპარეზზე ღირსეულად გამოსვლისათვის. აჭარის ნაკრები გუნდების წევრთა ოსტატობის ამაღლება.
34 სპორტული სახეობა უზრუნველყოფილი იქნება სპორტული ინვენტარით. მოსწავლე-ახალგაზრდობის დიდ ნაწილს მიეცემა შესაძლებლობა ივარჯიშოს თანამედროვე სპორტული ინვენტარით და დაესწროს სპორტულ შეჯიბრებებს ესთეტიკურად მოწესრიგებულ გარემოში.
11.3. ახალგაზრდულ საქმეთა სფეროს ხელშეწყობა
კულტურულ-შემოქმედებითი, შემეცნებითი და გასართობი ღონისძიებების მოწყობა, რეგიონის ახალგაზრდების ჩართვა სხვადასხვა აქტივობებში, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდა, ახალგაზრდების ცოდნისა და უნარების გაღრმავება სხვადასხვა მიმართულებით.
11.4. 2018 წლის მსოფლიო საჭადრაკო ოლიმპიადის მხარდაჭერა
საქართველოში, აჭარაში მსოფლიო დონის შეჯიბრებების გამართვა;
მომავალი თაობებისათვის ახალი შესაძლებლობების მიცემა.

12. მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა
ქვეყნის მასშტაბით სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით ხორციელდება მთელი რიგი სახელმწიფო და ადგილობრივი პროგრამები, რომლითაც დაცულია ადამიანების უფლება ამ სფეროში. მიუხედავად ამისა მოსახლეობის სხვადასხვა სოციალურად დაუცველი კატეგორიის ადამიანებისათვის ხელმიუწვდომელი რჩება ზოგიერთი ფასიანი სამედიცინო მომსახურება, ისინი მოკლებულნი არიან საშუალებას მიიღონ დროული სამედიცინო დახმარება. უსახსრობის გამო სამედიცინო დაწესებულებებს მიმართავენ დიდი დაგვიანებით, დაავადებების გართულებული ფორმებით, რომელთა მკურნალობა უფრო დიდ ხარჯებთანაა დაკავშირებული. შედეგად იზრდება მკურნალობასთან დაკავშირებული ფინანსური რისკები, დაავადების გართულებების ალბათობა, მცირდება მკურნალობის ეფექტურობის მაჩვენებელი, იზრდება შეზღუდული შესაძლებლობები, ლეტალობა;

სამინისტროს 2018-2021 წლების პრიორიტეტი თავისი შინაარსითა და მოცულობით ძირითადად ორიენტირებული იქნება სოციალურად დაუცველ ფენებზე და დაავადების მაღალი რისკის ჯგუფებზე, სხვადასხვა სოციალურად დაუცველი კატეგორიის ადამიანებისათვის მკურნალობასთან დაკავშირებული იმ ფინანსური რისკებისაგან დაცვაზე, რომელიც ვერ იფარება მოქმედი სახელმწიფო სამედიცინო პროგრამებით, ამბულატორიულ, მაღალტექნოლოგიურ დიაგნოსტიკურ კვლევაზე, სახსრების ენდოპროტეზირების, მოსახლეობის საზღვარგარეთ მკურნალობასთან დაკავშირებული ფინანსური რისკებისაგან დაცვაზე, ავთვისებიანი სიმსივნით დაავადებულ პაციენტთა დამატებითი სამედიცინო მომსახურების, მოქალაქეთა კარდიოქირურგიული დამატებითი სამედიცინო მომსახურების, მოზრდილი მოსახლეობის რეაბილიტაციასთან დაკავშირებული ფინანსური რისკებისგან დაცვაზე, სოფლის მოსახლეობისათვის უწყვეტი სამედიცინო დახმარების მიწოდებაზე. პირველადი ჯანდაცვის განვითარების ხელშეწყობაზე.

12.1. ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სფეროს პოლიტიკის შემუშავება და მართვა
ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის, დასაქმების, დევნილთა და განსახლების სფეროში საქართველოს ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელება;
ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის დარგში პრიორიტეტულ ღონისძიებათა შემუშავება;

ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური მომსახურებისადმი ხელმისაწვდომობის გაზრდა, მომსახურების ეფექტიანობის ამაღლება და დასაქმების ხელშეწყობა;

12.2. სხვადასხვა სოციალური კატეგორიის მოსახლეობის სამედიცინო დახმარება

მოსახლეობის სხვადასხვა სოციალური ჯგუფების, მათ შორის, სოციალურად დაუცველი კატეგორიის მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურებასთან დაკავშირებული იმ ფინანსური რისკებისაგან დაცვა, რომელიც ვერ იფარება სახელმწიფო ბიუჯეტით დაფინანსებული სამედიცინო პროგრამებით.

12.2.1. მოსახლეობის ინდივიდუალური სამედიცინო დახმარება

სოციალურად დაუცველი და სხვა სოციალური კატეგორიის მოსახლეობის მკურნალობასთან დაკავშირებული იმ ფინანსური რისკებისაგან დაცვა, რომელიც ვერ იფარება მოქმედი სახელმწიფო სამედიცინო პროგრამებით.

12.2.2. გულის ქირურგიის დამატებითი სამედიცინო მომსახურება

მოსახლეობის დამატებით კარდიოქირურგიულ მომსახურებაზე (სამედიცინო მომსახურება, რომელიც არ ფინანსირდება სახელმწიფო ბიუჯეტით დაფინანსებული სამედიცინო პროგრამებით) ფინანსური ხელმისაწვდომობა და საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამით დაფინანსებული კარდიოქირურგიული ოპერაციების თანაგადახდა სრულად სახელმწიფო პროგრამით დამტკიცებული ტარიფის ფარგლებში.

12.2.3. სახსრების ენდოპროთეზირება

მოსახლეობის სხვადასხვა სოციალური კატეგორიისათვის სახსრების ენდოპროთეზირების (გადაგვარებული ან დაზიანებული სახსრის ჩანაცვლება ხელოვნური იმპლანტით) ჩატარებაზე ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

12.2.4. ამბულატორიული მაღალტექნოლოგიური დიაგნოსტიკური კვლევა

სოციალურად დაუცველი და სხვა სოციალური კატეგორიის მოსახლეობისათვის მაღალტექნოლოგიურ დიაგნოსტიკურ კვლევებზე ფინანსური ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

12.2.5. ავთვისებიანი სიმსივნით დაავადებულ პაციენტთა დამატებითი სამედიცინო მომსახურება

ავთვისებიანი სიმსივნით დაავადებულ პაციენტთათვის (დადასტურებული დიაგნოზით) დამატებით სამედიცინო მომსახურებაზე ფინანსური ხელმისაწვდომობა.

12.2.6. ზოგიერთი სოციალური კატეგორიის მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურების თანადაფინანსება

ზოგიერთი სოციალური კატეგორიის მოსახლებისათვის საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამის გეგმური სტაციონარული სამედიცინო მომსახურების, თანაგადახდის სრულად დაფინანსება სახელმწიფო პროგრამით დამტკიცებული ტარიფის ფარგლებში.

12.2.7. მოზრდილი მოსახლეობის სამედიცინო რეაბილიტაცია

მოზრდილი მოსახლეობის (18 წლის ზემოთ) ნებისმიერი ორგანული სისტემის დაავადებით ან დაზიანებით განპირობებული უუნარობის ფუნქციის აღდგენა და შესაბამისად ცხოვრების ხარისხის ამაღლება.

12.2.8. მოსახლეობის საზღვარგარეთ მკურნალობის თანადაფინანსება

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მოსახლეობის დაცვა საზღვარგარეთ მკურნალობასთან დაკავშირებული ფინანსური რისკებისაგან. ბენეფიციარებს წარმოადგენენ სხვადასხვა დაავადებების მქონე პირები, რომელთა აუცილებელი სამედიცინო მომსახურება ვერ ხერხდება საქართველოს სამკურნალო დაწესებულებებში (სპეციალისტი/ექსპერტის დასკვნის შესაბამისად) და რომლებიც ნაწილობრივ დაფინანსებულია საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს პროგრამით „მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურების მიწოდება პრიორიტეტულ სფეროებში“.

12.3. პირველადი ჯანდაცვის ხელშეწყობა

მუნიციპალიტეტების პირველადი ჯანდაცვის ცენტრების სერვისების რადიკალური გაუმჯობესება და მობილურობის გაზრდა; სოფლის მოსახლეობისათვის უწყვეტი, ბაზისური სამედიცინო მომსახურების მიწოდების უზრუნველყოფა.

12.3.1. სოფლის სამედიცინო პერსონალის დამატებითი შრომის ანაზღაურება

სამედიცინო პერსონალის სოფლებში დამაგრება და მათი სოციალურ-ეკონომიური პირობების გაუმჯობესება, მუნიციპალიტეტების სოფლის მოსახლეობისათვის ბაზისური, უწყვეტი სამედიცინო მომსახურების მიწოდებისათვის სოფლის ექიმებისა და ექთნების მატერიალური სტიმულირება მათთვის ხელფასის დანამატის დანიშვნით, მაღალმთიანი მუნიციპალიტეტების (ქედა, შუახევი, ხულო) სოფლის ექიმებისათვის – 300 ლარი, სოფლის ექთნებისათვის – 150 ლარი; ხელვაჩაურის და ქობულეთის სოფლის ექიმებისათვის – 150 ლარი, სოფლის ექთნებისათვის – 100 ლარი.

12.3.2. სოფლად პირველადი ჯანდაცვის განვითარებაზე ხელშეწყობა
აჭარის ა.რ მუნიციპალიტეტების სოფლის პირველადი ჯანდაცვის ცენტრების მობილურობის გაზრდის მიზნით მაღალი გამავლობის ავტომანქანების შეძენა.

12.4. საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვა
რეგიონში ეპიდემიოლოგიურად კეთილსაიმედო გარემოს უზრუნველყოფა, მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა და გაუმჯობესება გადამდებ და არაგადამდებ დაავადებათა პრევენციის, საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის საფრთხეებისადმი მზადყოფნისა და დროული რეაგირების გზით; ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების ხელშეწყობა, მოსახლეობის ცნობიერების დონის გაზრდა და ჩართულობა;
დაავადებათა ადრეული გამოვლენა და დიაგნოსტიკა, არაგადამდებ დაავადებებთან დაკავშირებული ავადობითა და უნარშეზღუდულობით გამოწვეული მართვადი ტვირთის შემცირება, სამედიცინო დიაგნოსტიკურ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა მუნიციპალურ დონეზე.

13. მოსახლეობის სოციალური დაცვა
ქვეყანაში მოქმედებს სოციალური რეაბილიტაციისა და ბავშვზე ზრუნვის სახელმწიფო პროგრამა, რომლის მიზანია შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა (მათ შორის, ბავშვთა), ხანდაზმულთა, ოჯახურ მზრუნველობას მოკლებულ, სოციალურად დაუცველ, მიუსაფარ და მიტოვების რისკის ქვეშ მყოფ ბავშვთა სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება და საზოგადოებაში ინტეგრაცია.
სამინისტრო გამოყოფს მოსახლეობის გარკვეულ კატეგორიებს, რომელთა სომატურ/ფსიქიკური ჯანმრთელობა და სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა მოითხოვს სახელმწიფოს მხრიდან დამატებით მხარდაჭერას, უზრუნველყოფს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საზოგადოებაში ინტეგრაციის ხელშეწყობას, მათთვის თანაბარი შესაძლებლობების პირობების შექმნას. ეკომიგრანტი ოჯახების საცხოვრებლით უზრუნველყოფა. სტიქიის შედეგად დაზარალებული ოჯახები უზრუნველყოფილი არიან უსაფრთხო საცხოვრებლით.

13.1. სამედიცინო და სოციალური რეაბილიტაცია
18 წლამდე ასაკის ბავშვთა სამედიცინო და სოციალური რეაბილიტაციის ღონისძიებების განხორციელება.
ბავშვთა ფსიქოსომატური აბილიტაცია /რეაბილიტაცია – ბავშვთა ცერებრალური დამბლის, ცენტრალური და პერიფერიული ნერვული სისტემის, კუნთების სხვადასხვა დაავადებების მქონე ბავშვთა რეაბილიტაციის კურსების დაფინანსება.
სკოლიოზით დაავადებულ ბავშვთა რეაბილიტაცია – სხვადასხვა ხარისხის სკოლიოზის მქონე ბავშვებისათვის რეაბილიტაციის კურსების დაფინანსება.
ბავშვთა ადრეული განვითარება – გონებრივი განვითარების შეფერხების მქონე ბავშვების განვითარების სტიმულირება და სოციალური ინტეგრაციის ხელშეწყობა.
შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე ბავშვთა სოციალური ადაპტაცია – შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე ბავშვების სამედიცინო მეთვალყურეობა, მათ საჭიროებებზე მორგებული სწავლება, მათი ფსიქოლოგიური დახმარება, სადღეღამისო მომსახურება კვებით, სოციალური უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება.
აუტიზმის სპექტრის დარღვევების მქონე ბავშვთა რეაბილიტაცია – აუტიზმის სპექტრის დარღვევების მქონე 2-დან 15 წლამდე ასაკის ბავშვების რეაბილიტაციის კურსების დაფინანსება.
13.2. მოსახლების გარკვეული სოციალური კატეგორიის ერთჯერადი მატერიალური დახმარება
მოსახლეობის გარკვეული ჯგუფების ერთჯერადი მატერიალური დახმარება.
100 წელს გადაცილებული მოქალაქეების ერთჯერადი მატერიალური დახმარება – 100 წელს გადაცილებული მოქალაქეებისათვის ერთჯერადი მატერიალური დახმარების (1000 ლარი) გაცემა.
ახალშობილი ტყუპების ოჯახების ერთჯერადი მატერიალური დახმარება – ერთჯერადი მატერიალური დახმარების გაცემა იმ ოჯახებზე, სადაც დაიბადება ტყუპი – 2 ბავშვი 2000 ლარის, 3 ბავშვი – 3000 ლარის, 4 ბავშვი – 4000 ლარის ოდენობით (ტყუპისცალზე –1000 ლარი) და ა.შ.
2008 წლის რუსული აგრესიის შედეგად და 2012 წელს ავღანეთში დაღუპულ მეომართა ოჯახების დახმარება – 2008 წლის აგვისტოს თვეში განვითარებული საომარი მოქმედებების შედეგად დაღუპულ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე რეგისტრირებული სამხედრო მოსამსახურის, ასევე 2012 წელს ავღანეთში საერთაშორისო სამხედრო ოპერაციის შესრულების დროს დაღუპულ მეომრის ოჯახზე მატერიალური დახმარების გაწევა – დედისა და ქალთა საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით მატერიალური დახმარება გაეწევა დაღუპული მეომრების დედებსა და მეუღლეებს თითოეულს 1000 ლარის ოდენობით.

2008 წლის რუსული აგრესიის დროს დაღუპულ, დაზიანების შედეგად შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე და 2012 წელს ავღანეთში დაღუპულ მეომართა ოჯახების დახმარება – 2008 წლის აგვისტოს თვეში განვითარებული საომარი მოქმედებების შედეგად დაღუპული სამხედრო მოსამსახურის, მიღებული დაზიანებების შედეგად შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე მეომრების, ასევე 2012 წელს ავღანეთში საერთაშორისო სამხედრო ოპერაციის შესრულების დროს დაღუპულ მეომრის ოჯახებზე

მატერიალური დახმარების გაწევა - აგვისტოს თვეში ერთჯერადი მატერიალური დახმარება გაეწევა მეომრის ოჯახებს – თითოეულს 3000 ლარის ოდენობით.

13.3. შეზღუდული შესაძლებლობების სტატუსის მქონე პირთა და ხანდაზმულთა უზრუნველყოფა დამხმარე საშუალებებით

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვთა, მოზრდილთა და ხანდაზმულ პირთა დამხმარე საშუალებებით უზრუნველყოფა.

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე და ხანდაზმულ პირთა გადაადგილების საშუალებებით უზრუნველყოფა – შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე და ხანდაზმულ პირებზე სავარძელ- ეტლების გაცემა, მორგება, გამოყენებასთან დაკავშირებული სარეკომენდაციო-საკონსულტაციო და ტექნიკური მომსახურების გაწევა, საგარანტიო მომსახურება.

სმენადაქვეითებულ მოქალაქეთა სმენის აპარატებით უზრუნველყოფა - სმენადაქვეითებულ პირებზე სმენის აპარატების გაცემა, მორგება, გამოყენებასთან დაკავშირებული სარეკომენდაციო-საკონსულტაციო და ტექნიკური მომსახურების გაწევა, საგარანტიო მომსახურება.

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე და ხანდაზმულ პირთა სხვა დამხმარე საშუალებებით უზრუნველყოფა – შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე (მათ შორის, ბავშვები), ხანგრძლივად მოავადე (ნევროლოგიური, ონკოლოგიური, ტრავმატოლოგიური და სხვა პროფილის დაავადებების) პაციენტები, რომელთაც აქვთ იძულებითი წოლითი რეჟიმი და ხანდაზმულ პირთა მოვლისა და დამხმარე საშუალებებით უზრუნველყოფა.

13.4. მოსახლეობის გარკვეული კატეგორიების თავშესაფრით უზრუნველყოფა

მოსახლეობის გარკვეული კატეგორიების თავშესაფრით უზრუნველყოფა.

მარტოხელა დედათა და ბავშვთა თავშესაფრით უზრუნველყოფა – მარტოხელა/მიუსაფარ დედათა და ბავშვთა თავშესაფრით, კვებით, პირადი ჰიგიენის ნივთებით უზრუნველყოფა, მათი ფსიქოლოგიური დახმარება, სოციალური უნარ-ჩვევების სწავლება.

ფსიქიკური პრობლემების მქონე გერიატრიული პაციენტების თავშესაფრით უზრუნველყოფა- ფსიქიკური პრობლემების მქონე გერიატრიული პაციენტების თავშესაფრით, კვებით, პირადი ჰიგიენის ნივთებით უზრუნველყოფა, რეაბილიტაცია, მათი და ოჯახის წევრების ფსიქოლოგიური დახმარება.

13.5. ეკომიგრანტი ოჯახების საცხოვრებლით უზრუნველყოფა

ეკომიგრანტი ოჯახების უსაფრთხო საცხოვრებლით უზრუნველყოფა.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადგილობრივი თვითმმართველი ორგანოების ბოლო მონაცემებით, დაახლოებით 600-ზე მეტი სტიქიის შედეგად დაზარალებულ და გადაადგილებას დაქვემდებარებულ ოჯახს ესაჭიროება უსაფრთხო საცხოვრისით უზრუნველყოფა. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველოს დაკვირვებით, სტიქიური კატაკლიზმების გახშირების გამო, აღნიშნული მონაცემები იზრდება. შედეგად ასობით ოჯახს, მძიმე სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე, ფინანსურად არ ხელეწიფება უსაფრთხო საცხოვრისის შეძენა და ცხოვრებას განაგრძობს სტიქიური კატასტროფების ზონაში, სადაც მათ სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას საფრთხე ემუქრება.

14. დასაქმების ხელშეწყობა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისათვის უმუშევრობა ყველაზე მწვავე სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემა და აქტიური გამოწვევაა. არსებული სოციალური პრობლემების გადაჭრისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს მოსახლეობისათვის უმუშევრობასთან ბრძოლის კონცეფციის, დასაქმების სისტემისა და მექანიზმების განვითარების ხელშეწყობას. შრომის ბაზრის ეფექტიანი ფუნქციონირებისათვის აუცილებელია შესაბამისი ინფრასტრუქტურის არსებობა, კერძოდ დასაქმების სახელმწიფო სამსახური, რომელიც წარმოადგენს არა მხოლოდ დასაქმების ხელშეწყობის ეფექტიან ინსტიტუტს (უზრუნველყოფს რა დამსაქმებელსა და სამუშაოს მაძიებელის ოპერატიულ კავშირს, ვაკანსიის შესაბამისი კადრის შერჩევასა და დამსაქმებლისათვის შეთავაზებას, არამედ ქმნის ინფორმაციულ ბაზას სამუშაოს მაძიებლისა (მათ შორის, უმუშევრების) და შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესახებ, საინფორმაციო და საკონსულტაციო მომსახურების შეთავაზებით ხელს უწყობს სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიულ ორიენტაციას საკუთარი შესაძლებლობებისა და შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესაბამისად, სამუშაოს მაძიებელთა პროფესიული სწავლების მხარდაჭერით უზრუნველყოფს სამუშაო ძალაზე მოთხოვნა-მიწოდებას შორის არსებული დისბალანსის შემცირებას. ეს ყოველივე დადებითად აისახება რეგიონის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების დაჩქარებაზე.

14.1. დასაქმების ხელშეწყობის უზრუნველყოფა

დასაქმების ხელშეწყობის მართვის ეფექტიანი უზრუნველყოფისათვის მნიშვნელოვანია სამუშაო ძალის მდგრადი გაუმჯობესება, მათი შესაძლებლობებისა და პოტენციალის განვითარება შრომის ბაზრის საჭიროებებზე ორიენტირებული პროფესიული და არაფორმალური სწავლების უზრუნველყოფით, შრომის ბაზრის ეფექტიანი ფუნქციონირებისა და მათი შემდგომი დასაქმებისა და თვითდასაქმების ხელშეწყობისათვის. სააგენტოს პოპულარიზაციის ხარისხის ამაღლება, რათა სააგენტოს ეფექტიანი და

ხელმისაწვდომი მომსახურეობის ინფორმირებულობის ხარისხი გაიზარდოს და აჭარის მოსახლეობისა და დაინტერესებული მხარეების უმრავლესობა მოიცვას.

14.1.1. დასაქმების ხელშეწყობის მართვა

აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში დასაქმების სისტემისა და მექანიზმების განვითარების ხელშეწყობა.

14.1.2. სააგენტოს საქმიანობის პოპულარიზაცია

სააგენტოს საქმიანობისა და სერვისების შესახებ ინფორმირებულობა სხვადასხვა აქტივობებისა და მეთოდების გამოყენებით და პერსონალური თანამშრომლობის გზით დამსაქმებლებთან და სამუშაოს მაძიებლებთან კომუნიკაციის გააქტიურება შრომითი კონსულტანტების მეშვეობით.

14.1.3. დასაქმების ხელშეწყობა პროფესიული მომზადება/გადამზადების გზით

საზოგადოების სხვადასხვა ჯგუფების პროფესიული და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების შეძენა/ამაღლება, მათი შრომის ბაზარზე კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისა და დასაქმების ხელშეწყობის მიზნით.

14.1.4. შშმ პირთა პროფესიული გადამზადებისა და დასაქმების ხელშეწყობა

შშმ პირების პროფესიული და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების შეძენა/ამაღლება, მათ ინდივიდუალურ საჭიროებებზე მორგებული პროფესიული სასწავლო კურსის შეთავაზებით.

14.1.5. სტუდენტთა დასაქმების ხელშეწყობა

სწავლის პარალელურად სტუდენტების დასაქმების ხელშემწყობი ღონისძიებების გატარებით სტუდენტებში შრომითი უნარების განვითარება და დასაქმების მაჩვენებლის ზრდა.

14.1.6. კვალიფიკაციის ამაღლება არაფორმალური განათლების გზით

პროფესიული კვალიფიკაციის ამაღლება და უნარების გაძლიერება ახალი საბაზრო მოთხოვნებისა და საჭიროებების შესაბამისად საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარების გზით.

15. სოფლის მეურნეობის დარგის შემდგომი განვითარება

სოფლის მეურნეობა და მისი შემდგომი განვითარება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ერთ-ერთი პრიორიტეტული სფეროა და წარმოადგენს ფერმერთა და აგრომეწარმეთა შემოსავლების უმთავრეს წყაროს, როგორც ფულადი, ასევე ნატურალური ფორმით. აგროსასურსათო სექტორის ძირითადი ფუნქცია სასურსათო უსაფრთხოების უზრუნველყოფაა.

რეგიონის მოსახლეობის ეკონომიკური კეთილდღეობის მიღწევა დამოკიდებულია ადგილობრივი პროდუქციის წარმოების კონკურენტუნარიანობის ზრდაზე, თანამედროვე აგროტექნოლოგიების დანერგვაზე, ნიადაგის პროდუქტიულობის ამაღლებასა და აგრარულ სფეროში დასაქმებულთა ცოდნის გაფართოებაზე.

რეგიონში სოფლის მეურნეობის უმთავრეს სექტორებს წარმოადგენს: მეციტრუსეობა, მევენახეობა-მეხილეობა, მებოსტნეობა, მეცხოველეობა, მეფუტკრეობა მეთევზეობა, და სხვა. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მცირე მიწიანობის მიუხედავად ერთეულ ფართობზე დაბალია სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოების მაჩვენებელი, რაც განპირობებულია დაბალი აგროტექნიკური ფონით, ამორტიზებული ნარგავებითა და თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის დაბალი დონით.

სამინისტროს 2018–2021 წლების პრიორიტეტი თავისი შინაარსითა და მოცულობით ძირითადად ორიენტირებულია სოფლის მეურნეობის დარგის შემდგომ განვითარებაზე. რომლის მისაღწევად საჭიროა აგარარული პოლიტიკის შემუშავება ეროვნული ტრადიციებისა და საერთაშორისო გამოცდილებების გათვალისწინებით. რეფორმების დაგეგმვა და განხორციელება. აგროსასურსათო სექტორში პროდუქციის წარმოების ზრდისა და ექსპორტზე რეალიზაციის ხელშეწყობა, სასურსათო უსაფრთხოებისათვის საჭირო ღონისძიებების დაგეგმვა. დარგში ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა. პროგრამული ღონისძიებების დაგეგმვა და განხორციელება, რაც დადებითად აისახება როგორც ფერმერებზე, აგრომეწარმეებზე და ზოგადად მოსახლეობის შემოსავლებზე, ასევე რეგიონული ბიუჯეტის ზრდაზე.

15.1. აგროსასურსათო სექტორის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და მართვა

რეგიონის აგროსამრეწველო და სასურსათო სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავებაში მონაწილეობა და მის პრაქტიკულ განხორციელებაში სამინისტროს აპარატის მოქნილი, მაღალეფექტური და კოორდინირებული მართვის სისტემის უზრუნველყოფა.

15.2. აგროსექტორის მდგრადი განვითარება

რეგიონის სოფლის მეურნეობის სხვადასხვა მიმართულებით სიღრმისეული კვლევების განხორციელება, დარგში არსებული სიტუაციის შეფასება და სტრატეგიების მომზადება.

15.2.1. აგროსექტორის განვითარების საჭიროებათა კვლევები და სტრატეგია

მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების ხელშეწყობის უზრუნველსაყოფად აგროსექტორში საჭიროებათა კვლევების საფუძველზე განსახორციელებელი ღონისძიებების დაგეგმვა.

ჩატარდება აგროსექტორის განვითარებისათვის საჭიროებათა კვლევები და მომზადდება სტრატეგიის დოკუმენტი.

15.3. სოფლის მეურნეობის განვითარება მაღალეფექტური ტექნოლოგიების დანერგვის გზით

მაღალშემოსავლიანი ერთწლიანი და მრავალწლიანი სასოფლო-სამეურნეო კულტურების წარმოების განვითარების, სოფლის მეურნეობის დივერსიფიკაციის, რეგიონისათვის ახალი სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებისა და ფუნქციის მინიჭების, რეალიზაციის ალტერნატიული სისტემის შექმნისა და აღჭურვის, დამატებული ღირებულების შემქმნელი სრული ციკლის წარმოების განვითარების, მაღალმწარმოებლური

ტექნოლოგიების დანერგვისა და წარმოებული პროდუქციის რეალიზაციის ხელშეწყობის გზით, მოსახლეობის საქმიანობიდან მაღალი შემოსავლების მიღება, იმპორტის ჩანაცვლება და სასურსათო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა.

15.3.1. აგროპროექტების შემუშავება, მართვა და განხორციელება

რეგიონის აგრარული დარგის განვითარების ხელშეწყობა. კონკურენტუნარიანი და სტაბილური საინვესტიციო გარემოს ფორმირების მიზნით პროექტების, პროგრამებისა და ქვეპროგრამების ინიცირება და განხორციელება (მათ შორის, სამინისტროს მიერ ინიცირებული). თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით რეგიონში ფერმერული მეურნეობის განვითარების ხელშეწყობა, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოების, გადამუშავებისა და რეალიზაციის ქსელის განვითარების ხელშეწყობა, არსებული რესურსების კვლევა და ანალიზი, სოფლის მეურნეობის დარგის განვითარების პროცესში დონორი ორგანიზაციების მოზიდვისა და მათთან კოორდინაციის უზრუნველყოფა, მოსახლეობისა და ფართო საზოგადოების ჩართვის ეფექტური მექანიზმის შემუშავება.

15.3.2. ადგილობრივად წარმოებული სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის რეალიზაციის ხელშეწყობა

სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოების/გადამუშავების/რეალიზაციის ქსელის განვითარების ხელშეწყობა, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მწარმოებელთა და მომხმარებელთა კომუნიკაციის გაძლიერების ხელშეწყობა.

წარმოებული პროდუქციის შეუფერხებელი რეალიზაცია ფერმერული მეურნეობების განვითარებისათვის. კერძოდ, რეგიონის მასშტაბით მოეწყობა 6 ერთეული აგრომომსახურებისა და ლოჯისტიკური ცენტრი.

15.3.3. სასათბურე მეურნეობების განვითარების ხელშეწყობა

მაღალმწარმოებლური ტექნოლოგიების გამოყენებით ქობულეთის მუნიციპალიტეტში სასათბურე მეურნეობის ინფრასტრუქტურის ამ ეტაპისათვის ნაწილობრივი მოწყობა და სასათბურე მეურნეობის მართვა.

რეგიონში ბოსტნეული კულტურების წარმოებაზე ორიენტირებულ ფერმერებთან 5 000 კვ.მ მიწის ფართობზე მოეწყობა სასათბურე მეურნეობები თანადაფინანსების პრინციპით.

15.3.4. მაღალეფექტური ერთწლიანი სასოფლო-სამეურნეო კულტურების წარმოების განვითარების ხელშეწყობა

მაღალპროდუქტიული ნიორისა და კარტოფილის სარგავი მასალისა და მინერალური, კომბინირებული მინერალური და ორგანული სასუქების აგრომეწარმეებზე და ფერმერებზე მიწოდების გზით რეგიონში წარმოებული პროდუქციის ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების ზრდა.

15.3.5. მაღალეფექტური მრავალწლიანი სასოფლო-სამეურნეო კულტურების წარმოების განვითარების ხელშეწყობა

აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში მრავალწლიანი ხეხილოვანი კულტურების ბაღების გაშენება ინტენსიური ტექნოლოგიების დანერგვის გზით და დაბალმოსავლიანი ბაღების პერსპექტიული, მაღალმოსავლიანი და ექსპორტზე ორიენტირებული ალტერნატიული კულტურების ბაღებით ჩანაცვლება, შესაბამისად, ფერმერთა და აგრომეწარმეთა ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესება.

15.3.6. რძის წარმოება - რეალიზაციის ხელშეწყობა

რეგიონში წარმოებული ნედლი რძის რეალიზაციის ხელშეწყობის მიზნით მუნიციპალიტეტებში ფერმერებიდან რეფრეჟერატორით აღჭურვილი ავტოსატრანსპორტო საშუალებით შეგროვებული რძის გადამამუშავებელ საწარმოებამდე ტრანსპორტირების უზრუნველყოფა.

15.3.7. სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის ტექნიკური საშუალებებით ფერმერთა და აგრომეწარმეთა უზრუნველყოფის ხელშეწყობა

მცენარეთა დაცვის ღონისძიებების გაუმჯობესების მიზნით ფერმერებსა და აგრომეწარმეებზე თანადაფინანსების პრინციპით შეძენილი იქნება დისპერსიული გაფრქვევის ტექნოლოგიებით აღჭურვილი მობილური შემასხურებელი აპარატი.

მეცხოველეობის დარგში საკვები ბაზის განმტკიცების მიზნით ფერმერებსა და აგრომეწარმეებზე თანადაფინანსების პრინციპით შეძენილი იქნება მოტობლოკი სათიბელას კომპლექტაციით.

15.3.8. ვენახის ფართობებისათვის რკინა-ბეტონის საყრდენი ბოძებით უზრუნველყოფის ხელშეწყობა

აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ვენახის გაშენებისათვის საჭირო საყრდენი შპალერით ფერმერთა უზრუნველყოფა თანადაფინანსების პრინციპით.

15.3.9. მეჩაიეობის განვითარების ხელშეწყობა

მეჩაიეობის დარგის განვითარების მიზნით ჩაის ახალი პლანტაციების გაშენება 20 ჰა თანამედროვე ინტენსიური ტექნოლოგიების გამოყენების გზით.

15.4. აგროსერვისის განვითარება რეგიონში

მაღალეფექტური და კოორდინირებული მართვის სისტემის უზრუნველყოფა; სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში შრომის ნაყოფიერების ამაღლება და ა(ა)იპ „აგროსერვის ცენტრის“ ინსტიტუციური შესაძლებლობების გაძლიერება.

სუბტროპიკული და კონტინენტალური სერტიფიცირებული სარგავი მასალის წარმოების განვითარების ხელშეწყობა. თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით სადემონსტრაციო ნაკვეთების მოწყობა, თანამედროვე ტექნოლოგიური სიახლეებისა და ინოვაციების პრაქტიკული დემონსტრირებით ფერმერთა და აგრომეწარმეთა კვალიფიკაციისა და ცოდნის ამაღლება, სასოფლო-სამეურნეო დარგების მიხედვით

ტრენინგების, გამოფენების, ფესტივალებისა და ფორუმების მოწყობა. არსებული სუბტროპიკული და კონტინენტალური ერთწლიანი და მრავალწლიანი სასოფლო-სამეურნეო და დეკორატიული კულტურების ჯიშთგანახლებისათვის, ასევე პერსპექტიული და ალტერნატიული სასოფლო-სამეურნეო კულტურების სარგავი მასალის წარმოებისათვის საჭირო საკოლექციო, სადედე და სანერგე მეურნეობებისა და სადემონსტრაციო ნაკვეთების მოწყობა.

მეცხოველეობის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით ხელოვნური განაყოფიერების პრაქტიკის დანერგვისა და მაღალპროდუქტიული წვრილფეხა და მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის სანაშენე ბაზისა და გენოფონდის შექმნა და განვითარების ხელშეწყობა. შესაბამისად, არსებული კადრების კვალიფიკაციის დონის ამაღლება და დატრენინგება. ნიადაგის ლაბორატორიული კვლევა. ბოსტნეული კულტურებისთვის სასათბურე მეურნეობების მოწყობა და ფერმერთა სწავლება-კონსულტირება.

15.4.1. ა(ა)იპ – აგროსერვის ცენტრის ორგანიზაციული უზრუნველყოფა და მართვა

ა(ა)იპ „აგროსერვის ცენტრის" ადმინისტრაციული აპარატის მოქნილი, მაღალეფექტური და კოორდინირებული მართვის სისტემის უზრუნველყოფა; სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში შრომის ნაყოფიერების ამაღლება და ა(ა)იპ „აგროსერვის ცენტრის" ინსტიტუციური შესაძლებლობების გაძლიერება.

15.4.2. ჩაქვისა და გვარა ხუცუბნის სანერგე მეურნეობების განვითარება

მაღალტექნოლოგიური სადემონსტრაციო ბაღების მოწყობა, უვირუსო სანერგე მეურნეობების ჩამოყალიბება და ტექნოლოგიურად გამართული სასათბურე მეურნეობები.

15.4.3. ახალი სანერგე, საჩითილე და სანაშენე მეურნეობების მოწყობა

თანამედროვე ტექნოლოგიებით აღჭურვილი ახალი სანერგე, საჩითილე და სანაშენე მეურნეობების მოწყობა მაღალმთიან აჭარაში.

15.4.4. ახალი აგრარული პროექტებისა და ტექნოლოგიების დემონსტრირება

ახალი აგრარული პროექტების განხორციელება და ტექნოლოგიების დემონსტრირება მეაბრეშუმეობის დარგის განვითარების მიზნით.

15.4.5. ადგილობრივი წარმოების პროდუქტების პოპულარიზაციის ღონისძიებები

ადგილობრივი წარმოების სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის პოპულარიზაცია გამოფენების, ფესტივალებისა და ფორუმის ორგანიზების გზით.

15.4.6. სოფლის მეურნეობის პროდუქციის პოპულარიზაციის მიზნით მარკეტინგული ღონისძიებების ორგანიზება

რეგიონის ფერმერთა და აგრომეწარმეთა ცნობიერების ამაღლება თანამედროვე სასოფლო-სამეურნეო ტექნოლოგიების მიმართულებით, წარმოებული პროდუქციის პოპულარიზაცია, აგროტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა.

15.5. ლაბორატორიული კვლევითი მომსახურება

ლაბორატორიული კვლევითი მომსახურება, ლაბორატორიის აკრედიტაციის სფეროს გაფართოება საერთაშორისო სტანდარტების (ISO) შესაბამისად, სოფლის მეურნეობის დარგების განვითარების მიზნით სურსათის უვნებლობის, მცენარეთა დაცვისა და ვეტერინარიის სფეროში მიღწეული სერვისების ეფექტიანობის გაზრდა.

სასმელი, ზედაპირული, ჩამდინარე, ზღვის, აუზებისა და წყალსატევების წყლის, მცენარეული და ცხოველური წარმოშობის კვების პროდუქტების ნიმუშების ორგანოლეპტიკური, ქიმიური, მიკრობიოლოგიური (ბაქტერიოლოგიური, ვირუსოლოგიური, სეროლოგიური) პარაზიტოლოგიური და რადიოლოგიური (რადიაქტიური ნივთიერებები) კვლევები; სასოფლო-სამეურნეო კულტურებში ვირუსული და სოკოვანი დაავადებების დიაგნოსტიკა; მცენარეთა საკარანტინო და სხვა მავნე ორგანიზმების გამოკვლევა; ნიადაგის ნაყოფიერების მაჩვენებლების დადგენა, აგროქიმიკატებისა და პესტიციდების შემცველი ელემენტების გამოკვლევები; გამოკვლევების შედეგების შესაბამისად სათანადო რეკომენდაციების გაცემა.

15.6. მეციტრუსეობის განვითარების ხელშეწყობა

რეგიონის მეციტრუსე ფერმერების მხარდაჭერა და ციტრუსის გადამამუშავებელი მრეწველობის განვითარების ხელშეწყობა

15.6.1. ციტრუსის მოსავლის რეალიზაციის ხელშეწყობა

რეგიონის მეციტრუსე ფერმერთა ხელშეწყობა სამრეწველო მანდარინის რეალიზაციის მიმართულებით და გადამამუშავებელი მრეწველობის განვითარების სტიმულირება.

15.7. აგრარული ექსტენციისა და პრაქტიკული სერვისების მიწოდება

სოფლის მეურნეობის პროდუქციის მწარმოებელი ფერმერებისა და აგრომეწარმეების საქმიანობის ეფექტურობისა და მდგრადობის ამაღლება, აგრარული დარგის სტუდენტ კურსდამთავრებულთა სტაჟირება, აგროსპეციალისტთა და აგრომეწარმეთა ტრენინგის გზით პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავება და კვალიფიკაციის ამაღლება.

15.7.1 აგრარული ექსტენციის მიწოდება

მემცენარეობის, მეცხოველეობის, მეფრინველეობის, მეთევზეობის, მეფუტკრეობის, სასათბურე მეურნეობებისა და მცირე მექანიზაციის მიმართულებით ექტენციის მომსახურების მიწოდება.

15.7.2. საგანმანათლებლო და სამეცნიერო პრაქტიკის დანერგვა

აგრარული დარგის სტუდენტ კურსდამთავრებულთა სტაჟირება, აგროსპეციალისტთა და აგრომეწარმეთა ტრენინგის გზით პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავება და კვალიფიკაციის ამაღლება.

15.8. მსხვილფეხა პირუტყვის ჯიშგანახლების ხელშეწყობა
მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის ჯიშგანახლების, მეცხოველეობის დარგში ჩართული ფერმერებისა და კერძო ვეტერინარების ხელშეწყობის მიზნით ხელოვნური განაყოფიერების მომსახურების თანადაფინანსება.

16. საარქივო ფონდის დაცულობის და დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული საარქივო ფონდის განვითარება, აღწერა, ცენტრალიზებული წესით აღრიცხვა, დაცვა და გამოყენება. დაზიანებული დოკუმენტების რესტავრაცია, დოკუმენტების მეცნიერულ-ტექნიკური დამუშავება, განსაკუთრებული ღირებულების მქონე დოკუმენტებზე სადაზღვევო და ელექტრონული საარქივო ფონდის შექმნა.
16.1. საარქივო ფონდის დაცვა, შენახვა, გაუმჯობესება
საარქივო მასალების სტანდარტების შესაბამისი დაცვა და ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული საარქივო ფონდის განვითარება, აღწერა, ცენტრალიზებული წესით აღრიცხვა, სტანდარტების შესაბამისი დაცვა და გამოყენება. დაზიანებული დოკუმენტების რესტავრაცია, დოკუმენტების მეცნიერულ-ტექნიკური დამუშავება, განსაკუთრებული ღირებულების მქონე დოკუმენტებზე სადაზღვევო და ელექტრონული საარქივო ფონდის შექმნა, არქივში დაცული დოკუმენტების საფუძველზე იურიდიულ და ფიზიკურ პირებზე მომსახურება. ისტორიულად ღირებული საარქივო დოკუმენტების გამოფენის მოწყობა. ურთიერთთანამშრომლობა საზღვარგარეთის არქივებთან და საქართველოს შესახებ არსებული დოკუმენტების შემოტანა. ისტორიის ამსახველი მასალების გამოვლენა ჟურნალისა და ბუკლეტების გამოსაცემად. სამეცნიერო კონფერენციების მოწყობა.
16.1.1. საარქივო დოკუმენტების ელექტრონული არქივის შექმნა
საარქივო დოკუმენტების (ქაღალდისფუძიანი ციფრული ვერსიის შექმნა, დასკანერებული ფაილების ტექნიკური დამუშავება, ტექნიკური რევიზია, ანოტირება, ელექტრონული ფაილების თავმოყრა სპეციალურ პროგრამაში „საარქივო დოკუმენტების ელექტრონული რეესტრი“.
16.1.2. საარქივო საცავების რეაბილიტაცია
საარქივო სამმართველოში შემოსული საარქივო დოკუმენტაციის შენახვისათვის სტანდარტებით გათვალისწინებული ფონდსაცავების მოწყობა.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -უ.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

თავი VI
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის საბიუჯეტო ასიგნებები და პროგრამების დაფინანსება

მუხლი 13. საბიუჯეტო ასიგნებები და პროგრამების დაფინანსება
განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის საბიუჯეტო ასიგნებები და პროგრამების დაფინანსება საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მიხედვით 375 521.5 ათასი ლარის ოდენობით თანდართული რედაქციით:

(ათასი ლარი)

ორგანიზაციული კოდი	დასახელება	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის გეგმა
1	2	3	4	5
	სულ ჯამი	186,090.6	290,709.8	375,521.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	3,654.0	3,639.0	3,351.0
	ხარჯები	143,320.9	189,353.1	196,247.2
	შრომის ანაზღაურება	38,176.0	35,385.3	37,252.6
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	36,830.6	61,974.1	103,195.9
	ფინანსური აქტივების ზრდა	4,400.0	38,033.8	74,017.6
	ვალდებულებების კლება	1,539.1	1,348.8	2,060.7
01 00	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო	4,866.8	4,800.9	5,046.8

	მომუშავეთა რიცხოვნობა	125.0	125.0	117.0
	ხარჯები	4,807.3	4,647.9	4,996.8
	შრომის ანაზღაურება	3,439.7	3,262.2	3,428.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	59.4	153.0	50.0
01 01	საკანონმდებლო საქმიანობა	4,866.8	4,800.9	5,046.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	125.0	125.0	117.0
	ხარჯები	4,807.3	4,647.9	4,996.8
	შრომის ანაზღაურება	3,439.7	3,262.2	3,428.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	59.4	153.0	50.0
02 00	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საარჩევნო კომისია	3,250.5	626.2	636.6
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	19.0	22.0	21.0
	ხარჯები	3,228.4	626.2	636.6
	შრომის ანაზღაურება	2,674.1	582.4	590.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	22.1	0.0	0.0
02 01	საარჩევო სისტემის დახვეწა და გაუმჯობესება	506.8	626.2	636.6
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	19.0	22.0	21.0
	ხარჯები	506.8	626.2	636.6
	შრომის ანაზღაურება	477.2	582.4	590.0
02 02	არჩევნების ჩატარების უზრუნველყოფა	2,743.8	0.0	0.0
	ხარჯები	2,721.7	0.0	0.0
	შრომის ანაზღაურება	2,196.9	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	22.1	0.0	0.0
03 00	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა და მთავრობასთან არსებული ორგანიზაციები	53,216.8	64,798.9	82,503.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	559.0	537.0	470.0
	ხარჯები	22,536.7	26,915.3	31,866.3
	შრომის ანაზღაურება	8,136.7	7,632.3	8,092.5
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	30,456.6	37,842.7	50,637.4
	ვალდებულებების კლება	223.5	40.8	0.0

03 01	მთავრობის უფლებამოსილების განხორციელების ხელშეწყობა	4,148.6	2,868.5	3,496.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	119.0	119.0	72.0
	ხარჯები	4,126.0	2,860.4	3,336.7
	შრომის ანაზღაურება	2,393.8	2,053.3	1,936.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	8.6	7.3	160.0
	ვალდებულებების კლება	14.0	0.8	0.0
03 02	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველო	4,618.4	4,214.2	4,619.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	234.0	235.0	213.0
	ხარჯები	3,945.7	3,920.2	4,354.9
	შრომის ანაზღაურება	2,612.1	2,567.6	2,760.3
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	667.2	294.0	264.8
	ვალდებულებების კლება	5.5	0.0	0.0
03 02 01	გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამმართველოს ორგანიზაციული მართვა	1,100.8	1,234.5	1,185.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	52.0	53.0	45.0
	ხარჯები	1,093.7	1,049.5	1,180.7
	შრომის ანაზღაურება	897.5	848.1	888.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4.2	185.0	4.8
	ვალდებულებების კლება	2.9	0.0	0.0
03 02 02	გარემოსდაცვითი პროგრამა	43.5	43.5	54.6
	ხარჯები	43.5	43.5	54.6
03 02 02 01	ატმოსფერული ჰაერის, ჩამდინარე და ზედაპირული წყლების ხარისხობრივი მაჩვენებლების მონიტორინგი	15.0	15.0	20.2
	ხარჯები	15.0	15.0	20.2
03 02 02 02	აჭარის სანაპირო ზოლის ზღვის წყლის ხარისხობრივი მაჩვენებლების მონიტორინგი	28.5	28.5	34.4
	ხარჯები	28.5	28.5	34.4
03 02 04	ტყის დაცვა და მოვლა	313.8	191.7	218.0
	ხარჯები	229.9	191.7	218.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	83.9	0.0	0.0
	დეგრადირებული ტყეების აღდგენა-განახლება და ტყის მავნებლების			

03 02 04 01	წინააღმდეგ ბრძოლა	313.8	191.7	218.0
	ხარჯები	229.9	191.7	218.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	83.9	0.0	0.0
03 02 06	საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება	11.2	4.0	4.0
	ხარჯები	11.2	4.0	4.0
03 02 06 01	სატყეო სექტორში ცნობიერების ამაღლება	0.0	4.0	4.0
	ხარჯები	0.0	4.0	4.0
03 02 06 02	სატყეო სექტორში განათლების ხელშეწყობა	11.2	0.0	0.0
	ხარჯები	11.2	0.0	0.0
03 02 07	ორგანიზაციული მართვა და ინფრასტრუქტურული პროექტები	2,656.3	2,740.5	3,157.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	182.0	182.0	168.0
	ხარჯები	2,567.3	2,631.6	2,897.7
	შრომის ანაზღაურება	1,714.6	1,719.5	1,872.3
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	86.4	109.0	260.0
	ვალდებულებების კლება	2.6	0.0	0.0
03 02 07 01	ორგანიზაციული მართვა	2,262.5	2,294.3	2,619.9
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	182.0	182.0	168.0
	ხარჯები	2,197.6	2,214.5	2,389.9
	შრომის ანაზღაურება	1,714.6	1,719.5	1,872.3
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	62.2	79.9	230.0
	ვალდებულებების კლება	2.6	0.0	0.0
03 02 07 02	სატყეო-სამეურნეო ინფრასტრუქტურის გამართვა	393.9	446.2	537.8
	ხარჯები	369.7	417.1	507.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	24.2	29.1	30.0
03 02 08	ტყის მართვის დაგეგმვა	492.7	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	492.7	0.0	0.0
03 03	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტი	5,394.5	7,266.2	9,764.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	43.0	42.0	46.0
	ხარჯები	5,344.5	6,751.6	9,385.9

	შრომის ანაზღაურება	668.4	672.8	895.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	50.0	514.5	378.9
03 03 01	ტურიზმისა და კურორტების სფეროს მართვა და დარგის ეფექტიანი განვითარების ხელშეწყობა	1,031.6	1,387.5	1,559.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	33.0	33.0	33.0
	ხარჯები	1,016.1	907.9	1,276.8
	შრომის ანაზღაურება	548.8	555.2	667.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	15.5	479.5	282.7
03 03 01 01	ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტის მართვა	824.7	738.1	1,021.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	33.0	33.0	33.0
	ხარჯები	812.7	725.3	959.0
	შრომის ანაზღაურება	548.8	555.2	667.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	12.0	12.8	62.7
03 03 01 02	დარგის საჭიროებებისა და განვითარების პოტენციალის კვლევა და სტატისტიკის წარმოება	174.0	103.7	133.8
	ხარჯები	174.0	103.7	133.8
03 03 01 03	კერძო და საჯარო სექტორთან თანამშრომლობით აჭარაში ტურიზმის მდგრადი განვითარების ხელშეწყობა	0.4	1.2	4.0
	ხარჯები	0.4	1.2	4.0
03 03 01 04	დეპარტამენტის ორგანიზაციული განვითარება	32.5	544.5	400.0
	ხარჯები	29.0	77.8	180.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3.5	466.7	220.0
03 03 02	აჭარის ტურისტული მარკეტინგი ადგილობრივ და საერთაშორისო ბაზარზე	3,354.8	4,987.4	6,720.0
	ხარჯები	3,354.8	4,987.4	6,720.0
03 03 02 01	რეგიონის, როგორც ტურისტული დანიშნულების ადგილის მარკეტინგი საერთაშორისო ბაზრებზე	3,004.5	4,612.8	6,220.0
	ხარჯები	3,004.5	4,612.8	6,220.0
03 03 02 02	რეგიონის ტურისტული პოტენციალის რეკლამირება ქვეყნის შიგნით	350.4	374.6	500.0
	ხარჯები	350.4	374.6	500.0
03 03 03	ტურისტული პროდუქტებისა და სერვისების განვითარება	1,008.0	891.3	1,485.3

	მომუშავეთა რიცხოვნობა	10.0	9.0	13.0
	ხარჯები	973.5	856.3	1,389.1
	შრომის ანაზღაურება	119.6	117.7	228.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	34.5	35.0	96.2
03 03 03 01	სრულყოფილი ინფორმაციითა და ხარისხიანი მომსახურებით ტურისტების უზრუნველყოფა	441.7	442.0	660.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	10.0	9.0	13.0
	ხარჯები	412.1	429.2	635.9
	შრომის ანაზღაურება	119.6	117.7	228.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	29.6	12.8	24.8
03 03 03 02	ადამიანური რესურსების განვითარება და ტურიზმის შესახებ ცნობიერების ამაღლება	16.9	73.7	323.0
	ხარჯები	12.0	73.7	308.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4.9	0.0	15.0
03 03 03 03	ტურიზმის დარგში მომსახურების საუკეთესო პრაქტიკის დამკვიდრების ხელშეწყობა	32.3	2.2	27.0
	ხარჯები	32.3	2.2	22.5
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	4.5
03 03 03 04	ტურისტული პროდუქტების განვითარება და დივერსიფიკაცია	517.2	373.5	474.6
	ხარჯები	517.2	351.3	422.7
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	22.2	51.9
03 04	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საარქივო სამმართველო	2,043.3	1,976.3	2,271.6
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	86.0	86.0	80.0
	ხარჯები	1,766.5	1,791.5	1,899.4
	შრომის ანაზღაურება	1,359.5	1,367.0	1,435.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	272.5	184.7	372.2
	ვალდებულებების კლება	4.3	0.0	0.0
03 04 01	საარქივო ფონდის დაცვა, შენახვა, გაუმჯობესება	2,043.3	1,976.3	2,271.6
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	86.0	86.0	80.0
	ხარჯები	1,766.5	1,791.5	1,899.4

	შრომის ანაზღაურება	1,359.5	1,367.0	1,435.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	272.5	184.7	372.2
	ვალდებულებების კლება	4.3	0.0	0.0
03 04 01 01	საარქივო სამმართველოს მართვა და მომსახურების მიწოდება	1,644.0	1,626.0	1,760.1
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	86.0	86.0	80.0
	ხარჯები	1,572.0	1,596.1	1,694.5
	შრომის ანაზღაურება	1,359.5	1,367.0	1,435.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	67.8	29.8	65.6
	ვალდებულებების კლება	4.3	0.0	0.0
03 04 01 02	საარქივო დოკუმენტების ელექტრონული არქივის შექმნა	240.6	202.0	361.5
	ხარჯები	194.6	195.4	204.9
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	46.0	6.6	156.6
03 04 01 03	საარქივო საცავების რეაბილიტაცია	158.7	148.3	150.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	158.7	148.3	150.0
03 06	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საავტომობილო გზებისა და სამელიორაციო სისტემების მართვის დეპარტამენტი	36,741.8	48,351.5	62,350.9
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	53.0	55.0	59.0
	ხარჯები	7,083.9	11,469.3	12,889.4
	შრომის ანაზღაურება	849.9	866.2	1,064.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	29,458.2	36,842.2	49,461.5
	ვალდებულებების კლება	199.7	40.0	0.0
03 06 01	საავტომობილო გზებისა და სამელიორაციო სისტემების მართვა	1,002.2	1,385.9	1,331.3
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	53.0	55.0	59.0
	ხარჯები	993.9	1,042.3	1,321.3
	შრომის ანაზღაურება	849.9	866.2	1,064.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	8.4	343.6	10.0
03 06 02	საგზაო და სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, რეაბილიტაცია და მოვლა-შენახვა	35,739.6	46,965.6	61,019.6

	ხარჯები	6,090.1	10,427.0	11,568.1
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	29,449.8	36,498.6	49,451.5
	ვალდებულებების კლება	199.7	40.0	0.0
03 06 02 01	გზების რეაბილიტაცია	21,682.5	27,910.4	37,783.5
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	21,519.7	27,870.4	37,783.5
	ვალდებულებების კლება	162.8	40.0	0.0
03 06 02 02	ხელოვნური ნაგებობების მშენებლობა-რეაბილიტაცია	5,929.6	5,792.8	7,512.6
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5,929.6	5,792.8	7,512.6
03 06 02 03	სამელიორაციო სისტემების რეაბილიტაცია	587.4	748.3	970.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	587.4	748.3	970.4
03 06 02 04	საგზაო ტექნიკის შეძენა	1,000.0	1,138.0	1,685.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,000.0	1,138.0	1,685.0
03 06 02 05	საგზაო და სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენახვა	6,540.1	11,376.1	13,068.1
	ხარჯები	6,090.1	10,427.0	11,568.1
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	413.1	949.1	1,500.0
	ვალდებულებების კლება	36.9	0.0	0.0
03 07	ბიზნესინტერესების დაცვა და ექსპორტის ხელშეწყობა	270.1	122.2	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	24.0	0.0	0.0
	ხარჯები	270.1	122.2	0.0
	შრომის ანაზღაურება	252.9	105.4	0.0
04 00	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო	11,174.2	24,767.2	48,287.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	224.0	245.0	197.0
	ხარჯები	7,707.0	8,372.0	10,522.2
	შრომის ანაზღაურება	3,342.7	3,397.3	3,876.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3,386.2	16,375.7	37,566.0
	ვალდებულებების კლება	81.0	19.5	199.7
04 01	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო	4,813.3	16,662.1	36,592.6
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	100.0	100.0	86.0
	ხარჯები	2,983.4	3,569.5	4,444.7

	ხარჯები	2,983.4	3,569.5	4,444.7
	შრომის ანაზღაურება	1,980.1	1,933.9	2,112.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,785.9	13,077.4	31,948.3
	ვალდებულებების კლება	44.1	15.2	199.7
04 01 01	ფინანსების, ეკონომიკური პოლიტიკისა და ქონების სფეროს პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	2,647.4	3,018.3	3,614.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	100.0	100.0	86.0
	ხარჯები	2,577.2	2,604.0	3,137.8
	შრომის ანაზღაურება	1,980.1	1,933.9	2,112.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	65.7	399.2	277.3
	ვალდებულებების კლება	4.5	15.0	199.7
04 01 02	რეგიონში ინვესტიციების მოზიდვის ხელშეწყობა	166.0	669.5	1,041.7
	ხარჯები	161.1	615.7	991.7
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4.9	53.5	50.0
	ვალდებულებების კლება	0.00	0.20	0.0
04 01 02 01	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული სახელმწიფო ქონების მართვა	66.2	401.3	333.7
	ხარჯები	66.2	401.1	333.7
	ვალდებულებების კლება	0.00	0.20	0.0
04 01 02 02	რეგიონის საინვესტიციო პოტენციალის პრომოუშენი	76.5	244.0	518.0
	ხარჯები	71.6	190.5	468.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4.9	53.5	50.0
04 01 02 04	ეკონომიკური ობსერვატორია	23.4	24.1	190.0
	ხარჯები	23.4	24.1	190.0
04 01 03	ქალაქთმშენებლობითი და სივრცითი მოწყობის პროგრამა	128.2	366.8	2,555.2
	ხარჯები	128.2	164.0	115.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	202.8	2,440.0
04 01 03 01	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული თვითმმართველი ერთეულების სივრცითი მოწყობის დოკუმენტის შედგენა	128.2	0.0	0.0
	ხარჯები	128.2	0.0	0.0

04 01 03 02	შავი ზღვის სანაპირო ზოლში არსებული საკურორტო-სარეკრეაციო ადგილების ურბანული განვითარება	0.0	164.0	155.2
	ხარჯები	0.0	164.0	115.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	40.0
04 01 03 03	აჭარის ტერიტორიაზე არსებული მთის კურორტების განვითარება	0.0	99.7	150.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	99.7	150.0
04 01 03 04	ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარების ხელშეწყობა	0.0	103.1	2,250.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	103.1	2,250.0
04 01 04	სოციალური და სტიქიის შედეგად დაზარალებული ოჯახებისათვის საცხოვრებელი პირობებით უზრუნველყოფის პროგრამა	1,754.8	0.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,715.2	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	39.6	0.0	0.0
04 01 05	მცირე და საშუალო ტურისტული ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამა	116.8	185.7	200.0
	ხარჯები	116.8	185.7	200.0
04 01 06	საინჟინრო და კომუნალური ინფრასტრუქტურის განვითარების ხელშეწყობა	0.0	12,421.9	29,181.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	12,421.9	29,181.0
04 01 06 01	აჭარის მაღალმთიანი რეგიონის გაზიფიცირება	0.0	7,241.5	19,181.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	7,241.5	19,181.0
04 01 06 02	საგზაო და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის განვითარების ხელშეწყობა	0.0	5,180.4	10,000.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	5,180.4	10,000.0
04 02	სახაზინო მომსახურება	196.6	193.5	210.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	9.0	9.0	9.0
	ხარჯები	193.6	189.2	210.8
	შრომის ანაზღაურება	168.2	168.2	190.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3.1	4.4	0.0
04 03	რეკრეაციული ადგილების მოვლა-შენახვა	5,609.7	7,217.1	10,330.1
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	94.0	66.0	38.0
	ხარჯები	3,979.5	3,923.2	4,715.9

	შრომის ანაზღაურება	910.4	872.4	734.7
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,597.3	3,294.0	5,614.2
	ვალდებულებების კლება	32.8	0.0	0.0
04 03 01	ბათუმის ბულვარის მართვა	1,000.6	967.7	858.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	94.0	66.0	38.0
	ხარჯები	988.7	957.1	852.8
	შრომის ანაზღაურება	910.4	872.4	734.7
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	11.9	10.6	6.0
04 03 02	ბათუმის ბულვარის ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენახვისა და განვითარების ხელშეწყობა	4,609.1	6,249.5	9,471.3
	ხარჯები	2,990.8	2,966.1	3,863.1
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,585.4	3,283.4	5,608.2
	ვალდებულებების კლება	32.8	0.0	0.0
04 04	საგამომცემლო საქმიანობის ხელშეწყობა	223.4	217.2	223.8
	ხარჯები	223.4	217.2	223.8
04 05	დამწყები და განვითარებადი ბიზნესის ხელშეწყობა	67.9	72.7	75.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	5.0	5.0	3.0
	ხარჯები	67.9	72.7	75.5
	შრომის ანაზღაურება	61.2	61.2	61.2
04 06	საფრთხის შემცველი ობიექტებისათვის მომსახურების მიწოდება და მართვა	263.3	255.3	274.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	16.0	16.0	16.0
	ხარჯები	259.2	251.1	274.5
	შრომის ანაზღაურება	222.8	214.0	240.0
	ვალდებულებების კლება	4.1	4.2	0.0
04 11	ბიზნესინტერესების დაცვა და ექსპორტის ხელშეწყობა	0.0	149.2	323.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.0	24.0	20.0
	ხარჯები	0.0	149.2	320.0
	შრომის ანაზღაურება	0.0	147.5	300.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	3.5

04 12	ინფორმაციული ტექნოლოგიების მომსახურება და მიწოდება	0.0	0.0	257.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.0	25.0	25.0
	ხარჯები	0.0	0.0	257.0
	შრომის ანაზღაურება	0.0	0.0	236.9
05 00	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო	38,777.8	44,079.4	51,578.4
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	2,433.0	2,453.0	2,308.0
	ხარჯები	37,613.5	41,662.2	42,707.5
	შრომის ანაზღაურება	16,084.2	16,404.1	16,548.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,157.6	2,417.2	8,871.0
	ვალდებულებების კლება	6.7	0.0	0.0
05 01	განათლების მართვა, კულტურისა და სპორტის სფეროს პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	1,588.5	1,748.4	1,873.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	62.0	62.0	53.0
	ხარჯები	1,576.1	1,648.5	1,859.3
	შრომის ანაზღაურება	1,225.0	1,180.8	1,299.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	12.3	99.9	14.5
	ვალდებულებების კლება	0.2	0.0	0.0
05 02	განათლების ხელშეწყობა და ხარისხის გაუმჯობესება	858.9	1,021.9	946.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	47.0	47.0	42.0
	ხარჯები	850.5	853.0	939.0
	შრომის ანაზღაურება	653.9	638.9	676.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	8.4	168.9	7.0
05 02 01	ბათუმის რესურსცენტრი	140.6	141.6	148.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	7.0	7.0	7.0
	ხარჯები	136.6	134.4	144.5
	შრომის ანაზღაურება	104.9	104.9	112.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4.0	7.2	4.0
05 02 02	ქობულეთის რესურსცენტრი	142.4	142.4	154.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	8.0	8.0	7.0

	ხარჯები	142.4	138.9	154.8
	შრომის ანაზღაურება	112.5	105.4	112.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	3.5	0.0
05 02 03	ხელვაჩაურის რესურსცენტრი	143.3	144.5	153.3
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	8.0	8.0	7.0
	ხარჯები	143.3	141.0	153.3
	შრომის ანაზღაურება	112.5	108.8	112.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	3.5	0.0
05 02 04	ქედის რესურსცენტრი	149.7	197.2	157.1
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	8.0	8.0	7.0
	ხარჯები	145.3	149.9	157.1
	შრომის ანაზღაურება	110.8	108.8	112.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	4.4	47.3	0.0
05 02 05	შუახევის რესურსცენტრი	139.8	200.5	169.4
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	8.0	8.0	7.0
	ხარჯები	139.8	147.0	169.4
	შრომის ანაზღაურება	106.0	108.8	112.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	53.5	0.0
05 02 06	ხულოს რესურსცენტრი	143.1	195.6	163.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	8.0	8.0	7.0
	ხარჯები	143.1	141.8	160.0
	შრომის ანაზღაურება	107.1	102.3	112.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	53.8	3.0
05 03	საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება და ინვენტარით აღჭურვა	5,791.6	5,806.0	7,019.1
	ხარჯები	5,791.6	5,806.0	1,732.9
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	5,286.2
05 03 01	საჯარო სკოლების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება	5,039.9	5,252.0	6,710.5
	ხარჯები	5,039.9	5,252.0	1,424.3
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	5,286.2

	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	5,286.2
05 03 02	საპანსიონო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება და ინვენტარით აღჭურვა	52.2	0.0	0.0
	ხარჯები	52.2	0.0	0.0
05 03 03	საჯარო სკოლების მატერიალური ბაზის გაუმჯობესება	180.0	177.1	308.6
	ხარჯები	180.0	177.1	308.6
05 03 04	სპორტის განვითარების ხელშეწყობა სკოლებში	519.4	376.9	0.0
	ხარჯები	519.4	376.9	0.0
05 04	განათლების ხელმისაწვდომობის გაზრდა	1,360.7	1,298.1	2,012.2
	ხარჯები	1,360.7	1,298.1	2,012.2
05 04 01	ვასწავლოთ მომავალი წარმატებისთვის	129.8	108.0	330.0
	ხარჯები	129.8	108.0	330.0
05 04 02	საჯარო სკოლების ბიბლიოთეკების განვითარება	30.4	0.0	0.0
	ხარჯები	30.4	0.0	0.0
05 04 03	სტუდენტთა დახმარება	919.4	819.9	982.2
	ხარჯები	919.4	819.9	982.2
05 04 04	უმაღლესი განათლების ხელშეწყობა	275.3	111.2	196.0
	ხარჯები	275.3	111.2	196.0
05 04 05	უცხოეთში სტაჟირება	5.9	6.8	0.0
	ხარჯები	5.9	6.8	0.0
05 04 06	სწავლა საზღვარგარეთ	0.0	252.3	504.0
	ხარჯები	0.0	252.3	504.0
05 05	განათლების ხარისხის გაუმჯობესება	78.7	93.5	318.0
	ხარჯები	78.7	93.5	285.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	33.0
05 05 02	კონკურსები და ოლიმპიადები	78.7	93.5	318.0
	ხარჯები	78.7	93.5	285.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	33.0
05 06	აჭარაში მოქმედი სახელმწიფო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის ხელშეწყობა და ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება	3,470.1	5,927.6	7,950.0
	ხარჯები	3,470.1	5,927.6	7,950.0

	ხარჯები	3,470.1	5,927.6	7,950.0
05 06 01	სსიპ -ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	2,301.7	2,310.1	4,400.0
	ხარჯები	2,301.7	2,310.1	4,400.0
05 06 02	სსიპ - სასწავლო უნივერსიტეტი-ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია	379.3	870.0	1,300.0
	ხარჯები	379.3	870.0	1,300.0
05 06 03	სსიპ - ბათუმის ხელოვნების სასწავლო უნივერსიტეტი	789.1	2,747.5	2,250.0
	ხარჯები	789.1	2,747.5	2,250.0
05 07	საჯარო სკოლების საპანსიონო მომსახურების, გაძლიერებული (უცხო ენები და ფიზიკა-მათემატიკა) და ინკლუზიური სწავლების ხელშეწყობა	0.0	0.0	987.5
	ხარჯები	0.0	0.0	984.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	2.7
05 07 01	საპანსიონო მომსახურების მქონე საჯარო სკოლების ხელშეწყობა	0.0	0.0	719.6
	ხარჯები	0.0	0.0	716.9
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	2.7
05 07 02	გაძლიერებული (უცხო ენები და ფიზიკა-მათემატიკა) და ინკლუზიური სწავლების ხელშეწყობა	0.0	0.0	267.9
	ხარჯები	0.0	0.0	267.9
05 08	გაძლიერებული (ინგლისური ენა, ფიზიკა-მათემატიკა) და ინკლუზიური სწავლება	444.8	241.5	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	35.0	35.0	0.0
	ხარჯები	258.5	236.6	0.0
	შრომის ანაზღაურება	153.2	155.2	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	186.3	4.9	0.0
05 08 01	ქალაქ ბათუმის №4 საჯარო სკოლის - უცხო ენების გაძლიერებული სწავლება	34.9	35.4	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	7.0	7.0	0.0
	ხარჯები	32.9	32.5	0.0
	შრომის ანაზღაურება	23.2	23.2	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	2.0	2.9	0.0
05 08 02	ქალაქ ბათუმის №6 საჯარო სკოლის - გაძლიერებული ფიზიკა-მათემატიკის სწავლება	55.4	46.4	0.0

	მომუშავეთა რიცხოვნობა	9.0	9.0	0.0
	ხარჯები	46.4	46.4	0.0
	შრომის ანაზღაურება	35.9	37.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	9.0	0.0	0.0
05 08 03	სსიპ ქალაქ ბათუმის №26 საჯარო სკოლის ინკლუზიური სწავლება	354.5	159.7	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	19.0	19.0	0.0
	ხარჯები	179.2	157.7	0.0
	შრომის ანაზღაურება	94.2	95.0	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	175.3	2.0	0.0
05 09	უწყვეტი განათლება	718.4	787.3	750.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	143.0	143.0	143.0
	ხარჯები	711.7	669.2	733.7
	შრომის ანაზღაურება	518.9	478.7	512.7
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	5.8	118.1	17.0
	ვალდებულებების კლება	1.0	0.0	0.0
05 10	საჯარო სკოლების განვითარების ხელშეწყობა, რომლებიც ახორციელებენ საპანსიონო მომსახურებას	693.7	727.7	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	88.0	89.0	0.0
	ხარჯები	673.4	712.8	0.0
	შრომის ანაზღაურება	231.6	252.6	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	20.2	15.0	0.0
05 10 01	სსიპ "სოფელ სალიბაურის № 2 საჯარო სკოლის" საპანსიონო მომსახურება	321.5	313.3	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	36.0	36.0	0.0
	ხარჯები	301.3	309.8	0.0
	შრომის ანაზღაურება	86.1	104.9	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	20.2	3.5	0.0
05 10 02	სსიპ "ჩაისუბნის № 2 საჯარო სკოლის" საპანსიონო მომსახურება	122.1	128.9	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	14.0	14.0	0.0

	ხარჯები	122.1	125.4	0.0
	შრომის ანაზღაურება	38.4	38.4	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	3.5	0.0
05 10 03	ფრიდონ თურმანიძის სახელობის ქედის მუნიციპალიტეტის სოფელ მერისის საჯარო სკოლის საპანსიონო მომსახურება	175.6	177.4	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	24.0	24.0	0.0
	ხარჯები	175.6	172.8	0.0
	შრომის ანაზღაურება	68.9	68.9	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	4.6	0.0
05 10 04	სსიპ "დაბა შუახევის საჯარო სკოლის" საპანსიონო მომსახურება	74.5	108.1	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	14.0	15.0	0.0
	ხარჯები	74.5	104.7	0.0
	შრომის ანაზღაურება	38.2	40.5	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	3.4	0.0
05 11	სახელოვნებო განათლების ხელშეწყობა	4,548.5	4,858.8	4,576.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	855.0	853.0	853.0
	ხარჯები	4,510.1	4,496.0	4,529.1
	შრომის ანაზღაურება	4,028.1	4,025.3	4,035.5
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	38.4	362.7	47.6
05 11 01	ა(ა)იპ "მელიტონ ბალანჩივაძის სახელობის ხელოვნების სკოლა"	1,268.7	1,562.1	1,269.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	252.0	252.0	252.0
	ხარჯები	1,268.7	1,262.0	1,269.0
	შრომის ანაზღაურება	1,198.0	1,198.0	1,198.1
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	300.1	0.0
05 11 02	ა(ა)იპ "ქ. ბათუმის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის სამუსიკო სკოლა"	1,212.4	1,229.6	1,233.1
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	229.0	227.0	227.0
	ხარჯები	1,203.4	1,216.0	1,225.7
	შრომის ანაზღაურება	1,080.8	1,081.1	1,081.1

	არაფინანსური აქტივების ზრდა	9.0	13.5	7.4
05 11 03	ა(ა)იპ "ქ. ბათუმის რევაზ ლაღიძის სახელობის სამუსიკო სკოლა"	800.9	801.7	804.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	153.0	153.0	153.0
	ხარჯები	800.9	792.7	799.3
	შრომის ანაზღაურება	732.8	732.6	733.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	9.0	5.5
05 11 04	ა(ა)იპ "ქ. ბათუმის ვახტანგ ჭაბუკიანის სახელობის კლასიკური ბალეტის სკოლა"	286.3	295.9	292.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	52.0	52.0	52.0
	ხარჯები	286.3	292.4	292.5
	შრომის ანაზღაურება	252.4	253.5	253.6
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	3.5	0.0
05 11 05	ა(ა)იპ "აჭარის ხალხური ხელოვნების სკოლა"	350.1	343.8	340.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	60.0	60.0	60.0
	ხარჯები	350.1	340.3	340.7
	შრომის ანაზღაურება	285.9	281.6	289.7
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	3.5	0.0
05 11 06	ა(ა)იპ "ნიკოლოზ კანდელაკის სახელობის სამხატვრო სკოლა"	301.7	302.0	330.9
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	56.0	56.0	56.0
	ხარჯები	301.7	302.0	311.2
	შრომის ანაზღაურება	276.7	276.9	278.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	19.7
05 11 07	ა(ა)იპ "ქ. ბათუმის მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლე"	328.3	323.7	305.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	53.0	53.0	53.0
	ხარჯები	298.9	290.7	290.8
	შრომის ანაზღაურება	201.6	201.6	201.6
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	29.4	32.9	15.0
05 12	სკოლისგარეშე სასპორტო საგანმანათლებლო დაწესებულებების ხელშეწყობა	1,391.2	1,424.4	1,410.0

	მომუშავეთა რიცხოვნობა	206.0	206.0	206.0
	ხარჯები	1,341.2	1,354.5	1,347.6
	შრომის ანაზღაურება	1,050.7	1,056.9	1,060.5
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	50.0	69.9	62.4
05 12 01	ა(ა)იპ "ქ. ბათუმის სასპორტო სკოლა"	1,151.7	1,129.8	1,200.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	184.0	184.0	184.0
	ხარჯები	1,135.2	1,114.5	1,138.3
	შრომის ანაზღაურება	886.3	890.8	894.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	16.5	15.3	62.4
05 12 02	ა(ა)იპ "ქ. ბათუმის საჩოგბურთო კომპლექსი"	239.4	294.6	209.3
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	22.0	22.0	22.0
	ხარჯები	206.0	240.0	209.3
	შრომის ანაზღაურება	164.3	166.1	166.3
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	33.5	54.6	0.0
05 13	კულტურის განვითარება, ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია	14,229.1	15,519.2	17,381.4
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	969.0	989.0	984.0
	ხარჯები	13,412.4	13,947.2	14,570.7
	შრომის ანაზღაურება	7,758.9	8,155.1	8,396.3
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	813.4	1,572.0	2,810.7
	ვალდებულებების კლება	3.4	0.0	0.0
05 13 01	კულტურის პოპულარიზაცია და შემოქმედებითი ინდუსტრიების განვითარების ხელშეწყობა	0.0	925.1	885.0
	ხარჯები	0.0	925.1	885.0
05 13 01 01	კულტურის ღონისძიებების ორგანიზება	0.0	548.2	350.0
	ხარჯები	0.0	548.2	350.0
05 13 01 02	კულტურის თანამედროვე მიმართულებების განვითარების ხელშეწყობა	0.0	261.3	300.0
	ხარჯები	0.0	261.3	300.0
05 13 01 03	აჭარაში კინოხელოვნების განვითარების ხელშეწყობა	0.0	113.3	175.0
	ხარჯები	0.0	113.3	175.0

05 13 01 04	ხელოვნების განვითარების ხელშეწყობა და კულტურის პოპულარიზაცია სოფლად	0.0	2.2	0.0
	ხარჯები	0.0	2.2	0.0
05 13 01 05	შემოქმედებითი ინკუბატორის მხარდაჭერა	0.0	0.0	60.0
	ხარჯები	0.0	0.0	60.0
05 13 02	კულტურის ორგანიზაციების ინსტიტუციური განვითარების ხელშეწყობა	0.0	67.2	218.9
	ხარჯები	0.0	67.2	218.9
05 13 02 01	თეატრებსა და მუსიკალურ ცენტრში მენეჯმენტისა და შემოქმედებითი პროცესების გაუმჯობესების ხელშეწყობა	0.0	21.0	0.0
	ხარჯები	0.0	21.0	0.0
05 13 02 02	სამუზეუმო საქმიანობის განვითარების ხელშეწყობა	0.0	46.2	105.0
	ხარჯები	0.0	46.2	105.0
05 13 02 03	თეატრალური ფესტივალის ორგანიზების მხარდაჭერა	0.0	0.0	113.9
	ხარჯები	0.0	0.0	113.9
05 13 03	არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და პოპულარიზაცია	194.0	239.1	270.0
	ხარჯები	194.0	239.1	270.0
05 13 04	საშემსრულებლო ხელოვნების ხელშეწყობა	214.6	0.0	0.0
	ხარჯები	214.6	0.0	0.0
05 13 05	აჭარაში კინოხელოვნების განვითარების ხელშეწყობა	75.8	0.0	0.0
	ხარჯები	75.8	0.0	0.0
05 13 07	კულტურული ცხოვრების გააქტიურება და პოპულარიზაცია	866.5	0.0	0.0
	ხარჯები	864.9	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	1.6	0.0	0.0
05 13 07 01	ხელოვნებისა და კულტურის საქმიანობის ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია	824.6	0.0	0.0
	ხარჯები	823.0	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	1.6	0.0	0.0
05 13 07 02	კულტურული ცხოვრების ხელშეწყობა სოფლად	42.0	0.0	0.0
	ხარჯები	42.0	0.0	0.0
05 13 08	კულტურის სფეროს წარმომადგენელთა პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა	182.9	295.3	205.0

	ხარჯები	182.9	295.3	205.0
05 13 09	კულტურული ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა	0.0	92.6	230.0
	ხარჯები	0.0	92.6	230.0
05 13 10	კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა, განვითარება და პოპულარიზაცია	2,529.2	1,741.9	2,919.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	51.0	51.0	47.0
	ხარჯები	1,776.1	1,184.1	959.7
	შრომის ანაზღაურება	480.9	463.8	592.3
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	751.2	557.7	1,959.3
	ვალდებულებების კლება	1.8	0.0	0.0
05 13 10 01	კულტურული მემკვიდრეობის მართვა	628.8	610.1	724.7
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	51.0	51.0	47.0
	ხარჯები	625.9	610.1	724.7
	შრომის ანაზღაურება	480.9	463.8	592.3
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1.1	0.0	0.0
	ვალდებულებების კლება	1.8	0.0	0.0
05 13 10 02	კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნება და განვითარება	1,900.4	1,131.8	2,194.3
	ხარჯები	1,150.3	574.0	235.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	750.1	557.7	1,959.3
05 13 11	მუზეუმებისა და გალერეების განვითარება	1,530.4	1,696.4	1,948.4
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	141.0	143.0	141.0
	ხარჯები	1,517.7	1,599.0	1,688.1
	შრომის ანაზღაურება	1,049.9	1,086.0	1,130.1
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	12.7	97.4	260.3
05 13 11 01	სსიპ "აჭარის ხარიტონ ახვლედიანის სახელობის მუზეუმი"	647.8	672.5	278.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	68.0	70.0	0.0
	ხარჯები	635.1	665.1	278.8
	შრომის ანაზღაურება	501.4	521.2	223.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	12.7	7.4	0.0

05 13 11 02	სსიპ "ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი"	546.6	666.7	235.1
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	44.0	44.0	0.0
	ხარჯები	546.6	604.0	231.4
	შრომის ანაზღაურება	323.7	337.1	140.7
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	62.6	3.8
05 13 11 03	სსიპ "აჭარის ხელოვნების მუზეუმი"	217.2	216.8	91.1
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	21.0	21.0	0.0
	ხარჯები	217.2	216.8	91.1
	შრომის ანაზღაურება	166.5	169.3	70.7
05 13 11 04	ა(ა)იპ "თანამედროვე ხელოვნების სივრცე"	118.8	140.4	118.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	8.0	8.0	8.0
	ხარჯები	118.8	113.1	118.8
	შრომის ანაზღაურება	58.3	58.3	58.3
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	27.3	0.0
05 13 11 05	სსიპ "აჭარის მუზეუმი"	0.00	0.00	1,224.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.00	0.00	133.0
	ხარჯები	0.00	0.00	968.0
	შრომის ანაზღაურება	0.00	0.00	637.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	256.5
05 13 12	სასცენო და სამუსიკო ხელოვნების ხელშეწყობა	8,635.8	10,315.9	10,524.3
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	777.0	783.0	784.0
	ხარჯები	8,586.2	9,415.6	9,933.2
	შრომის ანაზღაურება	6,228.2	6,518.1	6,586.7
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	49.5	900.3	591.1
05 13 12 01	სსიპ "ბათუმის თოჯინებისა და მოზარდ მაყურებელთა პროფესიული სახელმწიფო თეატრი"	598.9	918.7	1,106.4
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	68.0	70.0	70.0
	ხარჯები	598.9	661.8	656.4
	შრომის ანაზღაურება	527.8	550.4	550.7
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	256.9	450.0

	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	256.9	450.0
05 13 12 02	სსიპ "აჭარის მელიტონ კუხიანიძის სახელობის სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო აკადემიური ანსამბლი „არსიანი“	1,436.4	1,510.0	1,428.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	127.0	128.0	128.0
	ხარჯები	1,394.5	1,398.3	1,428.0
	შრომის ანაზღაურება	1,049.2	1,068.6	1,080.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	41.9	111.7	0.0
05 13 12 03	სსიპ "ბათუმის სახელმწიფო მუსიკალური ცენტრი"	3,866.3	4,308.3	4,020.6
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	338.0	338.0	322.0
	ხარჯები	3,858.6	3,898.4	4,010.6
	შრომის ანაზღაურება	2,573.7	2,574.8	2,575.5
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	7.6	409.9	10.0
05 13 12 04	სსიპ "ბათუმის ილია ჭავჭავაძის სახელობის სახელმწიფო პროფესიული დრამატული თეატრი"	1,488.9	2,061.8	2,224.1
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	137.0	138.0	155.0
	ხარჯები	1,488.9	1,994.4	2,222.1
	შრომის ანაზღაურება	1,095.5	1,297.2	1,348.7
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	67.4	2.0
05 13 12 05	სსიპ "აჭარის სახელმწიფო ვოკალური ანსამბლი ბათუმი"	569.3	724.4	905.6
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	27.0	29.0	29.0
	ხარჯები	569.3	700.9	798.1
	შრომის ანაზღაურება	435.5	467.1	467.5
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	23.5	107.5
05 13 12 06	სსიპ "აჭარის ხალხური ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლი ხორუმი"	675.9	792.8	839.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	80.0	80.0	80.0
	ხარჯები	675.9	761.8	817.9
	შრომის ანაზღაურება	546.5	560.0	564.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	31.0	21.6
05 13 14	ლიტერატურული ცხოვრების განვითარების ხელშეწყობა	0.0	145.7	120.8

	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.0	12.0	12.0
	ხარჯები	0.0	129.2	120.8
	შრომის ანაზღაურება	0.0	87.2	87.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	16.6	0.0
05 13 15	კულტურის დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება	0.0	0.0	60.0
	ხარჯები	0.0	0.0	60.0
05 14	სპორტის განვითარების ხელშეწყობა, პოპულარიზაცია და ახალგაზრდობის საქმეთა სფეროს ხელშეწყობა	3,019.4	3,819.3	4,341.1
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	20.0	20.0	16.0
	ხარჯები	2,994.5	3,813.5	3,751.3
	შრომის ანაზღაურება	325.3	310.0	330.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	22.7	5.8	589.8
	ვალდებულებების კლება	2.2	0.0	0.0
05 14 01	სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სფეროს მართვა	414.5	412.6	457.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	20.0	20.0	16.0
	ხარჯები	390.3	406.8	448.8
	შრომის ანაზღაურება	325.3	310.0	330.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	22.7	5.8	9.0
	ვალდებულებების კლება	1.6	0.0	0.0
05 14 02	სპორტის ხელშეწყობა	2,384.6	3,060.3	3,491.0
	ხარჯები	2,384.0	3,060.3	2,910.1
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	580.8
	ვალდებულებების კლება	0.6	0.0	0.0
05 14 02 01	სპორტული ღონისძიებები	1,239.2	1,351.8	1,335.0
	ხარჯები	1,239.2	1,351.8	1,335.0
05 14 02 02	აჭარის ნაკრები გუნდების წევრთა, მთავარ და პირად მწვრთნელთა მიერ მიღწეული განსაკუთრებული წარმატებების წასახალისებლად ერთჯერადი ფულადი ჯილდოები	364.5	390.5	375.5
	ხარჯები	364.5	390.5	375.5

05 14 02 03	სათამაშო და ინდივიდუალურ სახეობათა განვითარების ხელშეწყობა	649.7	773.5	811.0
	ხარჯები	649.7	773.5	811.0
05 14 02 06	მწვრთნელთა, მსაჯთა და სპორტსმენთა სოციალური მხარდაჭერა და წახალისება	131.2	144.5	169.5
	ხარჯები	130.6	144.5	169.5
	ვალდებულებების კლება	0.6	0.0	0.0
05 14 02 09	სპორტული ინვენტარის შეძენა	0.00	0.00	800.0
	ხარჯები	0.00	0.00	219.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	580.8
05 14 02 11	აჭარის ნაკრები გუნდების წევრების პირველობების და ჩემპიონატების გამარჯვებულებისა და პრიზიორების პირადი და მთავარი მწვრთნელების სპორტული ფორმებით აღჭურვა	0.0	400.0	0.0
	ხარჯები	0.0	400.0	0.0
05 14 03	ახალგაზრდულ საქმეთა სფეროს ხელშეწყობა	220.2	346.3	392.4
	ხარჯები	220.2	346.3	392.4
05 15	2018 წლის მსოფლიო საჭადრაკო ოლიმპიადის მხარდაჭერა	584.1	805.7	2,012.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	8.0	9.0	11.0
	ხარჯები	584.1	805.7	2,012.0
	შრომის ანაზღაურება	138.6	150.6	237.6
05 15 01	ა(ა)იპ – 2018 წლის მსოფლიო საჭადრაკო ოლიმპიადის საორგანიზაციო კომიტეტი	149.1	160.5	282.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	8.0	9.0	11.0
	ხარჯები	149.1	160.5	282.0
	შრომის ანაზღაურება	138.6	150.6	237.6
05 15 02	2018 წლის მსოფლიო საჭადრაკო ოლიმპიადის მზადების ხელშეწყობა	435.0	645.2	1,730.0
	ხარჯები	435.0	645.2	1,730.0
06 00	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	14,423.6	16,187.1	16,828.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	131.0	132.0	125.0
	ხარჯები	13,857.2	15,391.4	16,605.9

	შრომის ანაზღაურება	2,104.4	2,081.7	2,334.1
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	565.1	795.7	222.6
	ვალდებულებების კლება	1.3	0.0	0.0
06 01	ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სფეროს პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	1,700.6	1,985.8	1,880.6
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	64.0	65.0	58.0
	ხარჯები	1,584.3	1,600.6	1,872.1
	შრომის ანაზღაურება	1,338.6	1,304.9	1,465.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	116.2	385.2	8.5
	ვალდებულებების კლება	0.0	0.0	0.0
06 02	სხვადასხვა სოციალური კატეგორიის მოსახლეობის სამედიცინო დახმარება	5,076.6	6,836.6	6,850.0
	ხარჯები	5,076.6	6,836.6	6,850.0
06 02 01	მოსახლეობის ინდივიდუალური სამედიცინო დახმარება	1,353.9	1,582.6	1,300.0
	ხარჯები	1,353.9	1,582.6	1,300.0
06 02 02	გულის ქირურგია	1,899.1	2,489.4	0.0
	ხარჯები	1,899.1	2,489.4	0.0
06 02 03	სახსრების ენდოპროთეზირება	294.3	329.1	500.0
	ხარჯები	294.3	329.1	500.0
06 02 04	ამბულატორიული მაღალტექნოლოგიური დიაგნოსტიკური კვლევა	594.4	499.1	800.0
	ხარჯები	594.4	499.1	800.0
06 02 05	მოსახლეობის საზღვარგარეთ მკურნალობის თანადაფინანსება	0.0	0.0	500.0
	ხარჯები	0.0	0.0	500.0
06 02 06	ავთვისებიანი სიმსივნით დაავადებულ პაციენტთა დამატებითი სამედიცინო მომსახურება	0.0	0.0	2,000.0
	ხარჯები	0.0	0.0	2,000.0
06 02 07	გულის ქირურგიის დამატებითი სამედიცინო მომსახურება	0.0	0.0	900.0
	ხარჯები	0.0	0.0	900.0
06 02 08	ონკოლოგიურ პაციენტთა დამატებითი სამედიცინო მომსახურება	802.6	1,023.4	0.0
	ხარჯები	802.6	1,023.4	0.0

	ხარჯები	802.6	1,023.4	0.0
06 02 09	ზოგიერთი სოციალური კატეგორიის მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურების თანადაფინანსება	132.4	510.0	250.0
	ხარჯები	132.4	510.0	250.0
06 02 10	მოზრდილი მოსახლეობის სამედიცინო რეაბილიტაცია	0.0	397.7	600.0
	ხარჯები	0.0	397.7	600.0
06 02 11	ნევროზული რეგისტრის დაავადებების მქონე პირთა სტაციონარული მკურნალობა	0.0	5.4	0.0
	ხარჯები	0.0	5.4	0.0
06 03	პირველადი ჯანდაცვის ხელშეწყობა	1,221.9	566.1	629.6
	ხარჯები	1,021.9	264.1	429.6
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	200.0	302.0	200.0
06 03 01	სოფლის მოსახლეობის ექიმამდელი სამედიცინო დახმარება	756.5	0.0	0.0
	ხარჯები	756.5	0.0	0.0
06 03 03	სოფლის ექიმების დამატებითი შრომის ანაზღაურება	265.4	264.1	0.0
	ხარჯები	265.4	264.1	0.0
06 03 04	სოფლად პირველადი ჯანდაცვის განვითარებაზე ხელშეწყობა	200.0	302.0	200.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	200.0	302.0	200.0
06 03 06	სოფლის სამედიცინო პერსონალის დამატებითი შრომის ანაზღაურება	0.0	0.0	429.6
	ხარჯები	0.0	0.0	429.6
06 04	საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვა	1,274.5	1,100.2	1,128.2
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	43.0	43.0	43.0
	ხარჯები	1,078.1	1,010.5	1,118.7
	შრომის ანაზღაურება	464.8	471.1	545.5
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	195.1	89.7	9.5
	ვალდებულებების კლება	1.3	0.0	0.0
06 04 01	საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მართვა და მომსახურების მიწოდება	719.2	658.2	715.2
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	43.0	43.0	43.0
	ხარჯები	524.1	568.5	705.7

	შრომის ანაზღაურება	464.8	471.1	545.5
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	195.1	89.7	9.5
06 04 02	დაავადებათა პრევენცია და პროფილაქტიკა	555.3	442.1	413.0
	ხარჯები	554.0	442.1	413.0
	ვალდებულებების კლება	1.3	0.0	0.0
06 05	სამედიცინო და სოციალური რეაბილიტაცია	978.2	1,205.0	1,375.8
	ხარჯები	978.2	1,205.0	1,375.8
06 05 01	ცერებრალური დამბლით დაავადებულ ბავშვთა ფსიქოსომატური აბილიტაცია/რეაბილიტაცია	693.2	808.2	0.0
	ხარჯები	693.2	808.2	0.0
06 05 02	სკოლიოზით დაავადებულ ბავშვთა რეაბილიტაცია	98.9	111.3	120.0
	ხარჯები	98.9	111.3	120.0
06 05 03	შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე ბავშვთა სოციალური ადაპტაცია	14.4	18.0	27.0
	ხარჯები	14.4	18.0	27.0
06 05 04	ბავშვთა ადრეული განვითარება	171.6	267.6	233.3
	ხარჯები	171.6	267.6	233.3
06 05 05	აუტიზმის სპექტრის დარღვევების მქონე ბავშვთა რეაბილიტაცია	0.0	0.0	180.0
	ხარჯები	0.0	0.0	180.0
06 05 06	ბავშვთა ფსიქოსომატური აბილიტაცია /რეაბილიტაცია	0.0	0.0	815.5
	ხარჯები	0.0	0.0	815.5
06 06	მოსახლეობის გარკვეული სოციალური კატეგორიების ერთჯერადი მატერიალური დახმარება	814.1	504.0	280.0
	ხარჯები	814.1	504.0	280.0
06 06 01	100 წელს გადაცილებული მოქალაქეების ერთჯერადი დახმარება	42.0	36.0	40.0
	ხარჯები	42.0	36.0	40.0
06 06 02	ახალშობილი ტყუპების ოჯახების ერთჯერადი მატერიალური დახმარება	149.0	152.0	150.0
	ხარჯები	149.0	152.0	150.0
06 06 03	2008 წლის რუსული აგრესიის შედეგად და 2012 წელს ავღანეთში დაღუპულ მეომართა ოჯახების დახმარება	82.0	22.0	21.0
	ხარჯები	82.0	22.0	21.0

06 06 04	ერთჯერადი სოციალური დახმარება	541.1	225.0	0.0
	ხარჯები	541.1	225.0	0.0
06 06 05	2008 წლის რუსული აგრესიის დროს დაღუპულ, დაზიანების შედეგად შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე და 2012 წელს ავღანეთში დაღუპულ მეომართა ოჯახების დახმარება	0.0	69.0	69.0
	ხარჯები	0.0	69.0	69.0
06 07	შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე პირთა და ხანდაზმულთა უზრუნველყოფა დამხმარე საშუალებებით	189.0	184.5	357.7
	ხარჯები	189.0	184.5	357.7
06 07 01	სმენადაქვეითებულ მოქალაქეთა სმენის აპარატებით უზრუნველყოფა	120.0	120.0	120.0
	ხარჯები	120.0	120.0	120.0
06 07 02	შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე და ხანდაზმულ პირთა გადაადგილების საშუალებებით უზრუნველყოფა	69.0	64.5	115.8
	ხარჯები	69.0	64.5	115.8
06 07 04	შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე და ხანდაზმულ პირთა სხვა დამხმარე საშუალებებით უზრუნველყოფა	0.0	0.0	121.9
	ხარჯები	0.0	0.0	121.9
06 08	მიუსაფარ დედათა და ბავშვთა თავშესაფრით უზრუნველყოფა	122.0	122.5	0.0
	ხარჯები	122.0	122.5	0.0
06 09	ეკომიგრანტი ოჯახების საცხოვრებლით უზრუნველყოფა	2,403.1	2,815.1	3,000.0
	ხარჯები	2,403.1	2,815.1	3,000.0
06 10	დასაქმების ხელშეწყობის უზრუნველყოფა	643.6	788.2	721.9
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	24.0	24.0	24.0
	ხარჯები	589.9	769.4	717.3
	შრომის ანაზღაურება	301.0	305.8	322.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	53.7	18.8	4.6
06 10 01	დასაქმების ხელშეწყობის მართვა	418.7	412.2	419.6
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	24.0	24.0	24.0
	ხარჯები	365.0	393.4	415.0
	შრომის ანაზღაურება	301.0	305.8	322.8

	არაფინანსური აქტივების ზრდა	53.7	18.8	4.6
06 10 02	პროფესიული გადამზადება	155.8	134.6	0.0
	ხარჯები	155.8	134.6	0.0
06 10 04	სააგენტოს საქმიანობის პოპულარიზაცია	69.1	48.8	49.3
	ხარჯები	69.1	48.8	49.3
06 10 05	კვალიფიკაციის ამაღლება არაფორმალური განათლების გზით	0.0	177.5	77.0
	ხარჯები	0.0	177.5	77.0
06 10 06	შშმ პირთა პროფესიული გადამზადებისა და დასაქმების ხელშეწყობა	0.0	15.1	18.0
	ხარჯები	0.0	15.1	18.0
06 10 07	დასაქმების ხელშეწყობა პროფესიული მომზადება/გადამზადების გზით	0.0	0.0	127.0
	ხარჯები	0.0	0.0	127.0
06 10 08	სტუდენტთა დასაქმების ხელშეწყობა	0.0	0.0	31.0
	ხარჯები	0.0	0.0	31.0
06 11	ფსიქიკური პრობლემების მქონე გერიატრიული პაციენტების თავშესაფრით უზრუნველყოფა	0.0	79.1	0.0
	ხარჯები	0.0	79.1	0.0
06 12	მოსახლეობის გარკვეული კატეგორიების თავშესაფრით უზრუნველყოფა	0.0	0.0	604.7
	ხარჯები	0.0	0.0	604.7
06 12 01	მარტოხელა დედათა და ბავშვთა თავშესაფრით უზრუნველყოფა	0.0	0.0	148.5
	ხარჯები	0.0	0.0	148.5
06 12 02	ფსიქიკური პრობლემების მქონე გერიატრიული პაციენტების თავშესაფრით უზრუნველყოფა	0.0	0.0	456.3
	ხარჯები	0.0	0.0	456.3
07 00	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	8,008.2	11,127.6	12,885.2
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	163.0	125.0	113.0
	ხარჯები	6,818.8	6,737.8	7,036.3
	შრომის ანაზღაურება	2,394.2	2,025.1	2,383.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	1,183.6	4,389.8	5,848.9

	ვალდებულებების კლება	5.9	0.0	0.0
07 01	აგროსასურსათო სექტორის განვითარების პოლიტიკის შემუშავება და მართვა	1,715.8	1,485.1	1,705.2
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	68.0	60.0	53.0
	ხარჯები	1,632.2	1,473.9	1,693.7
	შრომის ანაზღაურება	1,416.2	1,169.2	1,362.6
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	77.7	11.1	11.5
	ვალდებულებების კლება	5.9	0.0	0.0
07 02	სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის ტექნიკური საშუალებებით ფერმერთა და აგრომეწარმეთა უზრუნველყოფის ხელშეწყობა	1,294.4	0.0	0.0
	ხარჯები	1,294.4	0.0	0.0
07 02 01	სოფლის მეურნეობის მცირე მექანიზაციის ტექნიკური საშუალებებით ფერმერთა და აგრომეწარმეთა უზრუნველყოფის ხელშეწყობა	1,078.4	0.0	0.0
	ხარჯები	1,078.4	0.0	0.0
07 02 02	ბაღის მობილური შემასხურებელი აპარატებით ფერმერთა და აგრომეწარმეთა უზრუნველყოფის ხელშეწყობა	122.0	0.0	0.0
	ხარჯები	122.0	0.0	0.0
07 02 04	თხილის შესაგროვებელი აპარატებითა და გამრჩევი დანადგარებით ფერმერთა და აგრომეწარმეთა უზრუნველყოფის ხელშეწყობა	94.0	0.0	0.0
	ხარჯები	94.0	0.0	0.0
07 03	მემცენარეობის დარგის განვითარების ხელშეწყობა	965.8	0.0	0.0
	ხარჯები	965.8	0.0	0.0
07 03 03	სასათბურე კონსტრუქციებით ფერმერთა და აგრომეწარმეთა უზრუნველყოფის ხელშეწყობა	235.0	0.0	0.0
	ხარჯები	235.0	0.0	0.0
07 03 09	მრავალწლიანი ხეხილოვანი კულტურების ბაღების გაშენების ხელშეწყობა ფერმერულ მეურნეობებში	681.5	0.0	0.0
	ხარჯები	681.5	0.0	0.0
07 03 11	წვეთოვანი სარწყავი სისტემებით ფერმერთა და აგრომეწარმეთა უზრუნველყოფის ხელშეწყობა	49.3	0.0	0.0
	ხარჯები	49.3	0.0	0.0
07 04	მეცხოველეობის დარგის განვითარების ხელშეწყობა	456.9	0.0	0.0

	ხარჯები	456.9	0.0	0.0
07 04 01	თაფლის საწური აპარატებით ფერმერთა და აგრომეწარმეთა უზრუნველყოფის ხელშეწყობა	78.8	0.0	0.0
	ხარჯები	78.8	0.0	0.0
07 04 02	რძის გადამამუშავებელი აპარატებით ფერმერთა და აგრომეწარმეთა უზრუნველყოფის ხელშეწყობა	378.1	0.0	0.0
	ხარჯები	378.1	0.0	0.0
07 05	აგროსექტორის მდგრადი განვითარება	0.0	632.7	150.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.0	23.0	0.0
	ხარჯები	0.0	555.3	150.0
	შრომის ანაზღაურება	0.0	314.8	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	77.5	0.0
07 05 01	აგროპროექტების შემუშავება, მართვა და განხორციელება	0.0	466.9	0.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.0	23.0	0.0
	ხარჯები	0.0	389.5	0.0
	შრომის ანაზღაურება	0.0	314.8	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	77.5	0.0
07 05 02	აგრარული ექსტენციის მიწოდება	0.0	3.2	0.0
	ხარჯები	0.0	3.2	0.0
07 05 03	აგროსექტორის განვითარების საჭიროებათა კვლევები და სტრატეგია	0.0	162.6	150.0
	ხარჯები	0.0	162.6	150.0
07 06	სოფლის მეურნეობის განვითარება მაღალეფექტური ტექნოლოგიების დანერგვის გზით	0.0	5,638.7	6,492.2
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.0	0.0	23.0
	ხარჯები	0.0	1,554.2	2,103.6
	შრომის ანაზღაურება	0.0	0.0	387.6
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	4,084.6	4,388.6
07 06 01	აგროპროექტების შემუშავება, მართვა და განხორციელება	0.0	0.0	573.6
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	0.0	0.0	23.0
	ხარჯები	0.0	0.0	494.1

	შრომის ანაზღაურება	0.0	0.0	387.6
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	79.5
07 06 02	ადგილობრივად წარმოებული სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის რეალიზაციის ხელშეწყობა	0.0	1,917.8	786.4
	ხარჯები	0.0	118.2	33.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	1,799.6	752.7
07 06 03	სასათბურე მეურნეობების განვითარების ხელშეწყობა	0.0	2,285.0	811.3
	ხარჯები	0.0	0.0	295.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	2,285.0	516.1
07 06 04	მაღალეფექტური ერთწლიანი სასოფლო-სამეურნეო კულტურების წარმოების განვითარების ხელშეწყობა	0.0	464.4	824.6
	ხარჯები	0.0	464.4	824.6
07 06 05	მაღალეფექტური მრავალწლიანი სასოფლო-სამეურნეო კულტურების წარმოების განვითარების ხელშეწყობა	0.0	971.6	357.0
	ხარჯები	0.0	971.6	357.0
07 06 06	რძის წარმოება-რეალიზაციის ხელშეწყობა	0.0	0.0	144.7
	ხარჯები	0.0	0.0	58.9
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	85.7
07 06 07	სოფლის მეურნეობის მექანიზაციის ტექნიკური საშუალებებით ფერმერთა და აგრომეწარმეთა უზრუნველყოფის ხელშეწყობა	0.0	0.0	2,625.2
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.00	0.00	2,625.2
07 06 08	ვენახის ფართობებისათვის რკინა-ბეტონის საყრდენი ბოძებით უზრუნველყოფის ხელშეწყობა	0.0	0.0	40.0
	ხარჯები	0.0	0.0	40.0
07 06 10	მეჩაიეობის განვითარების ხელშეწყობა	0.0	0.0	329.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	329.4
07 07	აგროსერვისის განვითარება რეგიონში	2,325.0	1,896.2	2,830.0
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	74.0	21.0	16.0
	ხარჯები	2,147.9	1,718.6	1,381.2
	შრომის ანაზღაურება	698.0	248.9	282.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	177.1	177.6	1,448.8

07 07 01	ა(ა)იპ – აგროსერვის ცენტრის ორგანიზაციული უზრუნველყოფა და მართვა	2,325.0	594.1	435.5
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	74.0	21.0	16.0
	ხარჯები	2,147.9	591.4	430.5
	შრომის ანაზღაურება	698.0	248.9	282.8
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	177.1	2.8	5.0
07 07 02	სანერგე მეურნეობების განვითარება	0.0	996.6	0.0
	ხარჯები	0.0	821.8	0.0
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	174.8	0.0
07 07 03	აგრარული ექსტენციის მიწოდება	0.0	173.1	0.0
	ხარჯები	0.0	173.1	0.0
07 07 04	სოფლის მეურნეობის პროდუქციის პოპულარიზაციის მიზნით მარკეტინგული ღონისძიებების ორგანიზება	0.0	55.2	66.9
	ხარჯები	0.0	55.2	66.9
07 07 05	საგანმანათლებლო და სამეცნიერო პრაქტიკის დანერგვა	0.0	27.5	0.0
	ხარჯები	0.0	27.5	0.0
07 07 06	სადემონსტრაციო პროექტების განხორციელება	0.0	49.6	0.0
	ხარჯები	0.0	49.6	0.0
07 07 07	ჩაქვისა და გვარა ხუცუბნის სანერგე მეურნეობების განვითარება	0.0	0.0	966.9
	ხარჯები	0.0	0.0	671.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	295.5
07 07 08	ახალი სანერგე, საჩითილე და სანაშენე მეურნეობების მოწყობა	0.0	0.0	1,240.8
	ხარჯები	0.0	0.0	103.6
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	1,137.2
07 07 09	ახალი აგრარული პროექტებისა და ტექნოლოგიების დემონსტრირება	0.0	0.0	40.9
	ხარჯები	0.0	0.0	29.9
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	11.0
07 07 10	ადგილობრივი წარმოების პროდუქტების პოპულარიზაციის ღონისძიებები	0.0	0.0	78.9
	ხარჯები	0.0	0.0	78.9

07 08	ლაბორატორიული კვლევითი მომსახურება	1,250.3	371.6	397.8
	მომუშავეთა რიცხოვნობა	21.0	21.0	21.0
	ხარჯები	321.5	332.6	397.8
	შრომის ანაზღაურება	280.0	292.3	350.4
	არაფინანსური აქტივების ზრდა	928.8	39.0	0.0
07 09	მეციტრუსეობის განვითარების ხელშეწყობა	0.0	1,103.3	843.1
	ხარჯები	0.0	1,103.3	843.1
07 09 01	ციტრუსის მოსავლის რეალიზაციის ხელშეწყობა	0.0	1,103.3	843.1
	ხარჯები	0.0	1,103.3	843.1
07 10	აგრარული ექსტენციისა და პრაქტიკული სერვისების მიწოდება	0.0	0.0	329.9
	ხარჯები	0.0	0.0	329.9
07 10 01	აგრარული ექსტენციის მიწოდება	0.0	0.0	301.3
	ხარჯები	0.0	0.0	301.3
07 10 02	საგანმანათლებლო და სამეცნიერო პრაქტიკის დანერგვა	0.0	0.0	28.6
	ხარჯები	0.0	0.0	28.6
07 11	მსხვილფეხა პირუტყვის ჯიშგანახლების ხელშეწყობა	0.0	0.0	137.0
	ხარჯები	0.0	0.0	137.0
09 00	საერთო დანიშნულების რესპუბლიკური გადასახდელები	52,372.7	124,322.5	157,754.3
	ხარჯები	46,752.0	85,000.2	81,875.7
	ფინანსური აქტივების ზრდა	4,400.0	38,033.8	74,017.6
	ვალდებულებების კლება	1,220.7	1,288.5	1,861.1
09 01	ადგილობრივ თვითმმართველ ერთეულებზე გადასაცემი კაპიტალური ფინანსური დახმარება	41,583.0	67,347.2	69,968.1
	ხარჯები	41,583.0	67,347.2	69,968.1
09 01 01	ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტი	15,424.3	34,397.1	38,000.0
	ხარჯები	15,424.3	34,397.1	38,000.0
09 01 02	ქობულეთის მუნიციპალიტეტი	17,105.7	19,604.8	15,910.8
	ხარჯები	17,105.7	19,604.8	15,910.8
09 01 03	ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი	2,146.5	4,153.2	3,967.2

	ხარჯები	2,146.5	4,153.2	3,967.2
09 01 04	ქედის მუნიციპალიტეტი	3,941.7	2,625.9	4,959.0
	ხარჯები	3,941.7	2,625.9	4,959.0
09 01 05	შუახევის მუნიციპალიტეტი	329.1	3,722.3	3,833.7
	ხარჯები	329.1	3,722.3	3,833.7
09 01 06	ხულოს მუნიციპალიტეტი	2,635.6	2,844.0	3,297.4
	ხარჯები	2,635.6	2,844.0	3,297.4
09 02	ადგილობრივ თვითმმართველ ერთეულებზე გადასაცემი სპეციალური ფინანსური დახმარება	3,688.2	13,499.2	2,984.3
	ხარჯები	3,688.2	13,499.2	2,984.3
09 02 01	ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტი	6.0	5,764.4	0.0
	ხარჯები	6.0	5,764.4	0.0
09 02 02	ქობულეთის მუნიციპალიტეტი	1,948.7	1,700.3	2,984.3
	ხარჯები	1,948.7	1,700.3	2,984.3
09 02 03	ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი	778.5	349.4	0.0
	ხარჯები	778.5	349.4	0.0
09 02 04	ქედის მუნიციპალიტეტი	520.9	1,506.4	0.0
	ხარჯები	520.9	1,506.4	0.0
09 02 05	შუახევის მუნიციპალიტეტი	196.3	2,044.0	0.0
	ხარჯები	196.3	2,044.0	0.0
09 02 06	ხულოს მუნიციპალიტეტი	237.8	2,134.7	0.0
	ხარჯები	237.8	2,134.7	0.0
09 03	სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით დაფუძნებული კერძო სამართლის იურიდიული პირების საწესდებო კაპიტალის ზრდა	4,400.0	38,033.8	74,017.6
	ფინანსური აქტივების ზრდა	4,400.0	38,033.8	74,017.6
09 03 01	შპს სტადიონი	0.0	38,000.0	72,300.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	38,000.0	72,300.0
09 03 02	შპს "ჰიგიენა 2009"	4,400.0	0.0	1,650.0
	ფინანსური აქტივების ზრდა	4,400.0	0.0	1,650.0
09 03 04	სს"აჭარის წყლის ალიანსი"	0.0	33.8	67.6
	ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	33.8	67.6

09 04	საწევროები საერთაშორისო ორგანიზაციებში	9.5	13.6	15.0
	ხარჯები	9.5	13.6	15.0
09 05	სარეზერვო ფონდი	0.0	0.0	4,114.0
	ხარჯები	0.0	0.0	4,114.0
09 06	სესხების მომსახურების ხარჯები	308.1	341.6	356.9
	ხარჯები	308.1	341.6	356.9
09 06 01	გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკიდან (KFW) მიღებული სესხის მომსახურების ხარჯები	267.5	298.7	290.0
	ხარჯები	267.5	298.7	290.0
09 06 02	ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან (EBRD) მიღებული სესხის მომსახურების ხარჯები	40.6	42.9	66.9
	ხარჯები	40.6	42.9	66.9
09 07	უცხოეთიდან მიღებული დაფინანსების წყაროებით განსახორციელებელი საინვესტიციო პროექტები და ამ პროექტების თანადაფინანსების ხარჯები	1,163.2	702.2	0.0
	ხარჯები	1,163.2	702.2	0.0
09 07 01	წყლით მომარაგებისა და წყალანირების სისტემები აჭარის ნახევრად ურბანული და სოფლის მოსახლეობისათვის	89.1	102.2	0.0
	ხარჯები	89.1	102.2	0.0
09 07 02	აჭარის მყარი ნარჩენების მართვის მომსახურების გაუმჯობებსება და გაფართოება	374.0	0.0	0.0
	ხარჯები	374.0	0.0	0.0
09 07 04	მდგრადი სოფლის მეურნეობა აჭარაში	700.0	600.0	0.0
	ხარჯები	700.0	600.0	0.0
09 08	უცხოეთიდან მიღებული სესხების დაბრუნება	1,220.7	1,288.5	1,861.1
	ვალდებულებების კლება	1,220.7	1,288.5	1,861.1
09 08 01	კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაციისათვის (KFW) მიღებული სესხის დაბრუნება	1,214.1	1,281.5	1,339.8
	ვალდებულებების კლება	1,214.1	1,281.5	1,339.8
09 08 02	ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან (EBRD) მიღებული სესხის დაბრუნება	6.6	7.0	521.3
	ვალდებულებების კლება	6.6	7.0	521.3

09 11	ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებულ მუნიციპალიტეტებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდი	0.0	0.0	2,763.0
	ხარჯები	0.0	0.0	2,763.0
0912	ხულოს მუნიციპალიტეტში, კურორტ გოდერძზე, ფიზიკურ პირთათვის მიწის ნაკვეთების სანაცვლოდ კომპენსაციების გაცემა	0.0	3,096.3	1,674.5
	ხარჯები	0.0	3,096.3	1,674.5

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -ვ.ს.რ.ხ.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

თავი VII
მარეგულირებელი ნორმები

მუხლი 14. საწევროები საერთაშორისო ორგანიზაციებში
განისაზღვროს საერთაშორისო ორგანიზაციებში საწევროები 15.0 ათასი ლარის ოდენობით, საწევროების გადახდა ხორციელდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის აპარატის მეშვეობით.

მუხლი 15. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის ფონდები
1. განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სარეზერვო ფონდი 4 114.0 ათასი ლარის ოდენობით, რომელსაც განკარგავს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე.
2. განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებულ მუნიციპალიტეტებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდი 2 763.0 ათასი ლარის ოდენობით, მისი განკარგვა განხორციელდეს საქართველოსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად.
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -ვ.ს.რ.ხ.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

მუხლი 16. სესხების მომსახურება
განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის სესხების მომსახურების საბიუჯეტო ასიგნება 356.9 ათასი ლარის ოდენობით. აღნიშნული ასიგნების ფარგლებში ანგარიშსწორებას ახორციელებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო.

მუხლი 17. გრანტები
1. განისაზღვროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებზე გადასაცემი კაპიტალური და სპეციალური ფინანსური დახმარება 72 952.4 ათასი ლარის ოდენობით. თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებთან ანგარიშსწორებას მათზე გადასაცემი გრანტის ფარგლებში ახორციელებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტრო.
2. თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებზე გამოყოფილი ფინანსური დახმარების ფარგლებში კაპიტალური პროექტების ჩამონათვალს ამტკიცებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა.
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -ვ.ს.რ.ხ.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

მუხლი 18. სახელმწიფო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების დაფინანსება
განისაზღვროს სახელმწიფო უმაღლეს საგანამანათლებლო დაწესებულებათა საბიუჯეტო ასიგნება 7 950.0 ათასი ლარის ოდენობით. აღნიშნული დაწესებულებების დაფინანსება ხორციელდება უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების წერილობითი მოთხოვნით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს მიერ შესაბამის სახელმწიფო უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებასა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს შორის გაფორმებული თანადაფინანსების ხელშეკრულების საფუძველზე.

მუხლი 18^1. საჯარო სკოლების საპანსიონო მომსახურების, გაძლიერებული (უცხო ენები და ფიზიკა-მათემატიკა) და ინკლუზიური სწავლების ხელშეწყობის დაფინანსება
განისაზღვროს საჯარო სკოლების საპანსიონო მომსახურების, გაძლიერებული (უცხო ენები და ფიზიკა-მათემატიკა) და ინკლუზიური სწავლების ხელშეწყობის დაფინანსება (სსიპ ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის სოფელ სალიბაურის №2 საჯარო სკოლა, სსიპ – ქობულეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჩაისუბნის №2 საჯარო სკოლა, სსიპ ფრიდონ თურმანიძის სახელობის ქედის მუნიციპალიტეტის სოფელ მერისის საჯარო სკოლა, სსიპ – დაბა შუახევის საჯარო სკოლა, სსიპ – ქალაქ ბათუმის №4 საჯარო სკოლა, სსიპ – ქალაქ ბათუმის №6 ფიზიკა-მათემატიკის საჯარო სკოლა, სსიპ – ქალაქ ბათუმის №26 საჯარო სკოლა) 987.5 ათასი ლარის ოდენობით.

აღნიშნული დაწესებულებების დაფინანსება ხორციელდება პროგრამის განმახორციელებელი საჯარო სკოლის წერილობითი მოთხოვნით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს მიერ, შესაბამის საჯარო სკოლასა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს შორის გაფორმებული დაფინანსების ხელშეკრულების საფუძველზე.
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის 30 მაისის კანონი №75 -ე.ს.რ.ს.- ვებგვერდი, 31.05.2018წ.

მუხლი 19. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებები
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მოსახლეობისათვის უწყვეტი სამედიცინო მომსახურების მიწოდების მიზნით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2017 წლის პროგრამის ,,სხვადასხვა სოციალური კატეგორიის მოსახლეობის სამედიცინო დახმარება" (პროგრამული კოდი - 0602) შესაბამისი ქვეპროგრამების ფარგლებში 2017 წელს გაცემული ვაუჩერები, რომლებიც ვერ დაფინანსდა 2017 წელს, დაფინანსდეს ამ კანონით სამინისტროს პროგრამის – ,,სხვადასხვა სოციალური კატეგორიის მოსახლეობის სამედიცინო დახმარება" (პროგრამული კოდი – 0602) შესაბამისი ქვეპროგრამების ასიგნებებიდან.
სტიქიით დაზარალებული ოჯახების (ეკომიგრანტების) უსაფრთხო გარემოში შეუფერხებელი გადაყვანის მიზნით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2017 წლის პროგრამის „ეკომიგრანტი ოჯახების უსაფრთხო საცხოვრებლით უზრუნველყოფის" (პროგრამული კოდი – 0609) ფარგლებში, 2017 წელს საექსპერტო დასკვნებით მოწოდებული საცხოვრებელ ფართების შესყიდვა განხორციელდეს, ამ კანონით სამინისტროს – ,,ეკომიგრანტი ოჯახების უსაფრთხო საცხოვრებლით უზრუნველყოფის" (პროგრამული კოდი – 0609) – პროგრამის 2018 წლის ასიგნებებიდან, 2018 წლის დასაწყისიდან არაუმეტეს 45 სამუშაო დღის განმავლობაში.

მუხლი 20. ფულადი ჯილდოები, დანამატები და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული დახმარებები
2018 წლის განმავლობაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მუშაკებზე ფულადი ჯილდოს, დანამატისა და სხვა ანაზღაურების გაცემა განხორციელდეს დამტკიცებული ასიგნებების ფარგლებში.

მუხლი 21. დავალიანებების დაფარვა
წინა წლებში წარმოქმნილი ფაქტობრივი დავალიანების დასაფარავად შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს 2018 წელს საბიუჯეტო ორგანიზაციებისა და დაწესებულებებისათვის ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის შესაბამისი მუხლის მიხედვით დამტკიცებული სახსრები იმ პირობით, რომ არ იქნება დაშვებული ამ მუხლის მიხედვით ახალი დავალიანების დაგროვება, რაზეც მთელი პასუხისმგებლობა ეკისრება შესაბამის საბიუჯეტო ორგანიზაციასა და დაწესებულებას.

მუხლი 22. ბიუჯეტით განსაზღვრული პროგრამები და ქვეპროგრამები
1. დამტკიცდეს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტით გათვალისწინებული პროგრამები და ქვეპროგრამები, თანახმად დანართისა.
2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2018 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტით გათვალისწინებულ პროგრამებსა და ქვეპროგრამებში ცვლილებები ხორციელდება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 23. ასიგნებების გადანაწილება
ნება დაერთოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის მინისტრს „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის" 92-ე მუხლის და „საბიუჯეტო პროცესისა და უფლებამოსილებათა შესახებ" აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონის 33^1 მუხლის შესაბამისად და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის 2015 წლის 9 ივნისის №10 დადგენილების საფუძველზე განახორციელოს ბიუჯეტით გათვალისწინებული პროგრამების, ქვეპროგრამების და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის მუხლებს შორის თანხების გადანაწილება.

თავი VIII
დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 24. კანონის ამოქმედება
1. ეს კანონი ამოქმედდეს 2018 წლის 1 იანვრიდან.
2. ამ კანონის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად გამოცხადდეს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონი „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2017 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტის შესახებ" (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, www.matsne.gov.ge, 190040000.30.056.016060, 29 /12/2016).

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე

ზურაბ პატარაძე

ჩაქვი,

21 დეკემბერი 2017 წ.

N60-უ.ს.შ.ს.